

VERKSAMHETS- BERÄTTELSE 2023.

TILLSAMMANS I EN NY TID.

INLEDNING.

Tillsammans i en ny tid

Vi lever med snabba förändringar – och 2023 var inget undantag. Kriser och krig utmanar oss både som samhälle och människor.

Kanske är det just då vårt gemensamma engagemang betyder som allra mest. Det förankrar oss – bidrar med mening och sammanhang i en tid som annars riskerar att framstå som skrämmande. Känslan av att göra skillnad – om än i det lilla – är ju verkligen oslagbar!

När vi engagerar oss i lokalsamhället där vi bor bidrar det också till att vi som land bättre möter utmaningar som har en snudd på existentiell dimension. Under 2023 gäller det särskilt frågor som krisberedskap och grön omställning. Här blir verksamheten inom civilsamhället till något av en experimentverkstad för framtiden.

När vardagen rullar på är livet i landsbygden en högst lokal angelägenhet. De sociala relationerna är starka. Livet gott. Här finns gemenskap och glädje – ofta genom ett vitalt föreningsliv. Och trots årtionden av centralisering har digitaliseringen bidragit till att hela världen plötsligt finns i fickan. Samtidigt oroar utvecklingen, inte minst när ekonomin är pressad på många håll. Under 2023 kanske allra mest synligt genom en våg av skolnedläggningar.

Makten över framtiden ligger hos oss alla, när vi går samman och handlar tillsammans! Även när den tillsynes ligger hos beslutsfattare långt borta – oavsett om det är i kommunen, regionen, nationen eller EU. Här bidrar vi inom Riksorganisationen Hela Sverige ska leva på många olika sätt. Vi är ihärdiga, lika uthålliga som maratonlöpare när vi lyfter landsbygdsperspektiven och vikten av att hålla ihop landet beslut för beslut. Både när det är efterfrågat och när vi bara inte kan hålla tyst.

En särskild händelse från året som gått är att regeringen har påbörjat ett arbete med att förnya landsbygdspolitiken från 2018. Hur det slutar vet vi inte. Bara att vi kommer driva på för att resultatet ska göra skillnad för dig och alla andra som bor i landsbygder.

För Hela Sverige ska leva handlar mycket om balans. Mellan olika delar av landet. Mellan det som varit och allt som ligger framför oss. Mellan den trygga förankringen i det vi vet och friheten i allt vi tror på.

Samtidigt vill vi ibland släppa allt det där. Det hövliga och nyanserade. När vi vill skrika högt: Se oss! Här finns kraften! Vi är hela Sverige!

//Erik & Irene

Erik A. Eriksson
Ordförande

Irene Oskarsson
Ordförande

INNEHÅLL

5.....	Vision, syfte, verksamhetsidé
6.....	Hela Sverige är
7.....	För ett land i balans
15.....	Infrastruktur och digitalisering
17.....	Service i samverkan
19.....	Bo i hela landet
21.....	Kultur & fritid
23.....	Hållbara bygder
26.....	Regional utveckling i hela landet
28.....	Kansli, styrelse & länsavdelningar
35.....	Landsbygdsriksdagen 2024
37.....	Sammanfattning

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2023 HELA SVERIGE SKA LEVA.

Omslagsbild: Vinnarna av våra utmärkelser.

2023 års mottagare från vänster till höger: Johan Andersson, Sollefteå kommun, Annelie Hägg, Emilkraften i Mariannelundsbygden, Maaïke Smit, Sollefteå kommun, Robert Glader, Emilkraften i Mariannelundsbygden, Tinna Harling, Egnahemsfabriken på Tjörn och Erik Berg, Egnahemsfabriken på Tjörn.

Foto: Klas Fritzon

Produktion: Linjalen Tre.Noll, Storuman

LÄSANVISNING.

Strukturen i Hela Sveriges verksamhetsberättelse för 2023 följer vår verksamhetsplan 2022-2024 och Hela Sveriges strategi 2021-2025 – som anger riktningen för verksamheten.

Det betyder att rubrikerna, våra mål och även många av de aktiviteter som vi redovisar följer de styrande dokumenten. Vi vill samtidigt poängtera att denna verksamhetsberättelse enbart gäller för 2023. Därför gör vi i denna verksamhetsberättelse inte heller bedömningar gentemot målen eller redovisar aktiviteter inom samtliga områden som ligger i verksamhetsplanen. Verksamhetsberättelsen kan läsas i sin helhet, eller efter intresse. Samtliga avsnitt innehåller en övergripande beskrivning av varför det är viktigt, redovisning av målen i strategin samt en kortfattad redovisning av genomförda aktiviteter under 2023. Vissa aktiviteter är av övergripande karaktär och kommer samtliga områden till del.

Vad gäller det arbete som styrelsen och kansliet gör så genomsyras det av de övergripande målen, föreningens syfte och verksamhetsidé. Allt det som beskrivs i denna verksamhetsberättelse har styrelsen och eller kansliets personal varit mer eller mindre delaktiga i. Därför ska den läsas utifrån den förutsättningen och med det perspektivet för de olika rubrikerna. I kapitlet om kansliet och styrelsen beskrivs de delar som har med internt arbete samt organisation att göra, vilket är en förutsättning för att kunna göra allt annat arbete.

Vi vill också understryka att - även fast det inte syns specifikt i uppräkningslistor så är alla de oräkneliga insatser som genomförts av våra länsavdelningar och nästan 5 000 lokala utvecklingsgrupper av central betydelse. Riksorganisationens mål är att förenkla, förbättra och stötta dessa samt vara den samlande rösten för landsbygderna i Sverige.

Avslutningsvis vill vi peka på betydelsen av att se helheten och de långa perspektiven i den mångfald av aktiviteter vi redovisar i denna verksamhetsberättelse. Varje möte, varje kommunikationsinsats, varje administrativ insats ska ses utifrån sitt bidrag till helheten.

Agenda 2030 och hållbar utveckling

De tre hållbarhetsdimensionerna är en viktig del i verksamheten vi bedriver. Vi menar att det behövs ett helhetsperspektiv på utvecklingen i såväl landsbygder som städer, där såväl sociala som miljömässiga och ekonomiska perspektiv behöver vägas samman. I föreliggande verksamhetsberättelse har vi valt att inte ange de redovisade insatserna med dess koppling till de 17 målen i Agenda 2030, då vi menar att det i många fall blir missvisande att avgränsa dess effekter till enskilda målformuleringar. Även om hållbarhetsperspektiven bildar en stabil grund inom Hela Sverige ska leva är frågorna ofta komplexa. Ibland står olika värden mot varandra och målkonflikterna kan vara svåra. Under 2023 aktuellt när det gäller till exempel utbyggnaden av vindkraft – med miljömässiga, ekonomiska och sociala värden som kan vara oförenliga och ibland splittrar bygder. Eller när skolor i landsbygder hotas och slaget står mellan kommunernas ekonomiska kalkyler och lokalsamhällets hela framtidstro. Som helhet menar vi att Sveriges landsbygder ändå har goda förutsättningar att ställa om till en hållbar värld – där våra lokala utvecklingsgrupper kan gå i täten. Hela Sverige har en viktig roll i att inspirera och stimulera till hållbara bygder!

VISION, SYFTE, VERKSAMHETSIDÉ.

VISION.

Hela Sverige ska leva.

SYFTE.

Föreningens verksamhet ska ge allmännytta genom att verka för goda villkor i hela landet, en god landsbygdsutveckling och en god balans mellan stad och land.

VERKSAMHETSIDÉ.

Från Hela Sverige ska levas stadgar:

- ▶ Föreningen ska stärka lokala utvecklingsgrupper och andra medlemmar som har lokal utveckling och landsbygdsutveckling till uppgift, för att hela Sverige ska leva. Verksamheten ska ge en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling i hela landet.
- ▶ Hela Sverige ska leva arbetar ur ett lokalt perspektiv genom att stärka samverkan mellan lokala utvecklingsgrupper, medlemsorganisationer, kommun- och länsavdelningar/länsbygderåd samt myndigheter, organisationer och andra intressenter.
- ▶ Hela Sverige ska leva arbetar nationellt och internationellt för att stimulera erfarenhetsutbyte, sprida goda exempel, bilda opinion och påverka politiken.

VI VILL.

- ▶ Vår organisation är en **demokratisk** organisation som är partipolitiskt och religiöst obunden.
- ▶ Vi vill vara en **jämställd** organisation och arbetar aktivt med jämställdhetsfrågor.
- ▶ Vi strävar efter **mångfald** i vår organisation där alla kan känna att de har en plats.
- ▶ Vi verkar för att vara en **hållbar** organisation; socialt, miljömässigt och ekonomiskt.

Hedda, med sikte på framtiden i Offerdal, Jämtland
Foto: Klas Fritzon

HELA SVERIGE ÄR.

- ▶ Vi är en välkomnande organisation med en stor bredd och den samlande rösten för lokal utveckling.
- ▶ Vi uppmuntrar till att involvera den lokala nivån i stället för att själva ta ställning i varje enskild sakfråga.
- ▶ Vi verkar för att öka det lokala inflytandet.
- ▶ Vi visar på att det går att utveckla bygderna genom nya idéer och goda exempel.
- ▶ Vi är partipolitiskt obundna, men driver politiska frågor.
- ▶ Vi är en organisation att vända sig till när det gäller landsbygdsfrågor. Tillsammans har vi en hög kunskapsnivå, ett stort engagemang och en bred förankring.
- ▶ Vi påverkar i viktiga frågor vad gäller landsbygderna.
- ▶ Vi är en organisation som utmanar den urbana normen.
- ▶ Vi är en föregångare när det gäller ordval och bildspråk och visar på en mångfacetterad bild av olika bygder.
- ▶ Vi ger en balanserad bild av bygderna – både det som är bra, men belyser också de problem som finns.
- ▶ Vi har tydliga företrädare som är efterfrågade på alla nivåer.

Under 2023 hotades många skolor i landsbygderna av nedläggning.
Hur påverkar det Vera och alla andra barn?
Foto: Klas Fritzon

FÖR ETT LAND I BALANS.

Vi jobbar mot vår vision att Hela Sverige ska leva och vårt syfte att det ska vara goda villkor i hela landet, god landsbygdsutveckling och en balans mellan stad och land.

Det övergripande målet för den svenska landsbygdspolitiken är följande: *En livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd som leder till en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet.*

Vi vill vara med i det arbetet och göra vår del för att skapa möjligheter för hållbara samhällen med stor mångfald. Att det finns arbetstillfällen i hela landet. Att det idéburna företaget utvecklas. Att de som bor i lokalsamhället är en del i samhällsplaneringen och kan utöva lokalt inflytande. Och att det finns ett lokalt kapital som kan användas.

Vår strategi för åren 2020–2025 innehåller följande mål inom detta område:

- ▶ 2025 har vi befäst vår position som en landsbygdsorganisation som driver framtidens lösningar. Hela Sverige ska leva är den självklara medlemsorganisationen för alla som vill arbeta för ett land i balans.
- ▶ 2025 har vi en aktiv rörelse i hela landet som bildar opinion i de viktiga frågorna och vi finns på alla nivåer. När våra frågor diskuteras är det våra företrädare som efterfrågas.
- ▶ 2025 är Hela Sverige ska leva med och påverkar strategier och program som har betydelse för samhällsutveckling. Vi sitter med i expertgrupper, kommittéer, nätverk och olika forum. Vi har ett brett nätverk på alla nivåer. Vi är en efterfrågad samarbetspart.
- ▶ 2025 har Hela Sverige ska levas balansrapporter – om hur det står till med balansen mellan stad och land blivit etablerade och väl kända.
- ▶ 2025 bidrar vi till ett hållbart samhälle enligt agenda 2030.

Under 2023 genomförde vi följande aktiviteter för att nå målen:

KOMMUNIKATION.

Hela Sverige ska leva har en aktiv kommunikation och vi arbetar ständigt för att stärka vårt varumärke och öka kännedomen om vår organisation. Detta gör vi i flera olika kanaler, men framförallt i våra sociala medier. Vi uppdaterar Facebook, X, Instagram och LinkedIn med information, nyheter, goda exempel, skrifter och annat viktigt material. Vi gav ut Hela Sveriges nyhetsbrev nio gånger.

▶ Blogg

Under 2023 publicerade vi åtta avsnitt i bloggserien Framgent, där vi med hjälp av forskare och andra experter fördjupar förståelsen av viktiga framtidsfrågor. Ambitionen med inläggen är att i ett brett perspektiv belysa faktorer och förutsättningar som påverkar hur dagens landsbygder kan komma att utvecklas. Genom bloggen vill vi bidra till reflektion och fler samtal om hur vi tillsammans formar morgondagens landsbygder. Genom inläggen kompletterar vi podden Hela Sverige pratar och bidrar till flera av målen i vår verksamhetsstrategi.

▶ Balansrapporter

Vi har under året lanserat två balansrapporter, en om skolor och en om blåljus. Arbetet med att sprida övriga balansrapporter har fortsatt. Alla balansrapporter finns här.

<https://www.helasverige.se/kunskap-och-media/?types=rapport>.

Skolor i hela landet

I samband med skolstarten i augusti släppte vi vår tionde balansrapport, med rubriken Skolor i hela landet. I samband med släppet av rapporten arrangerade vi också webinarier, skrev debattartiklar och blogginlägg. Intresset för skolfrågan är stort, och vi har blivit inbjudna till flera sammanhang där vi fått ge inspel i frågan.

Längre väntan på blåljus i (nästan) hela landet

Väntetiden på ambulans ökar i nästan alla kommuner, det visade vår nionde balansrapport Blåljus i hela landet. Rapporten presenterades som ett av våra bidrag under den digitala Landsbygdsveckan som hölls första veckan i maj.

▶ Webinarier

Under hösten arrangerade vi en webinarieriserie om forskning om unga på landsbygder, tillsammans med Maja Adolfsson som är företagsdoktorand hos oss.

Bloggen Framgent fördjupar förståelsen av viktiga framtidsfrågor

2023 års mottagare från vänster till höger:
Johan Andersson, Sollefteå kommun, Annelie Hägg,
Emilkraften i Mariannelundsbygden, Maaïke Smit,
Sollefteå kommun, Robert Glader, Emilkraften i
Mariannelundsbygden, Tinna Harling, Egnahemsfabriken
på Tjörn och Erik Berg, Egnahemsfabriken på Tjörn.
Stort grattis till alla vinnare!
Foto: Klas Fritzon

ÅRETS UTMÄRKELSER.

Vi har delat ut pris till Årets lokala utvecklingsgrupp, Årets kommun och Årets landsbygdsutvecklare. Alla vinnare filmades, vinnarna och vinnarfilmerna presenterades på höstmötet.

Filmerna och övrig kommunikation kring utmärkelserna finns här:

<https://www.helasverige.se/kunskap-och-media/?tags=arets-lokala-utvecklingsgrupp,arets-landsbygdsutvecklare,arets-kommun>

Vi kommunicerade även ut alla nominerade grupper, som länsavdelningarna hade nominerat, både på vår hemsida och på facebook.

Alla nomineringar finns här:

<https://www.helasverige.se/kunskap-och-media/?tags=arets-lokala-utvecklingsgrupp>

► Årets landsbygdsutvecklare – Erik Berg och Tinna Harling

Erik Berg och Tinna Harling från Egnahemsfabriken på Tjörn tilldelas utmärkelsen Årets landsbygdsutvecklare för sitt arbete med fabriken där människor tillverkar både bostäder och framtidstro.

Den fullständiga motiveringen lyder:

"Årets landsbygdsutvecklare är inte en utan två: Erik Berg och Tinna Harling och till och med ännu fler, men där Erik och Tinna får representera hur man med gemensamma krafter kan skapa framtidstro och boendemöjligheter på landsbygder.

Genom den ekonomiska föreningen Egnahemsfabriken driver de byggprojekt "tillsammans, för och med varandra". Av bara farten ruskar de om gamla strukturer, utvecklar ny kunskap och är en stor inspiration för många. Egnahemsfabriken tilldelas härmed priset som Årets landsbygdsutvecklare 2023."

► Årets lokala utvecklingsgrupp – Emilkraften

Emilkraften i Mariannelundsbygden tilldelas utmärkelsen Årets lokala utvecklingsgrupp 2023 efter att under lång tid ha skapat nytta i lokalsamhället. Priset togs emot av Robert Glader, verksamhetsledare Emilkraften och Annelie Hägg, ordförande Emilkraften.

Emilkraften tilldelas utmärkelsen med motiveringen:

"Genom engagemang, långt ihärdigt arbete och god samverkan mellan flera olika aktörer visar Emilkraften verkligen på kraften i att jobba tillsammans för sin bygd. De jobbar både strategiskt genom planer och konkret genom projekt, arrangemang och aktiviteter. Med sitt arbete gentemot unga stärker de delaktigheten och framtidstron i bygden. Emilkraften är en förebild för andra genom sitt sätt att arbeta och skapa utveckling i en bygd och prisas därför som Årets lokala utvecklingsgrupp i Hela Sverige 2023."

► Årets kommun – Sollefteå kommun

Sollefteå kommun tilldelas utmärkelsen för att de konsekvent sätter landsbygdsfrågorna högt på agendan – och sedan följer upp med politiska prioriteringar.

Priset delas ut av organisationen Hela Sverige ska leva för att uppmärksamma kommuner som arbetar för att utveckla landsbygden som en attraktiv miljö att bo, verka och leva i.

Priset togs emot av Johan Andersson, kommunalråd på Sollefteå kommun och Maaïke Smit, landsbygds- och hållbarhetsutvecklare på Sollefteå kommun.

Den fullständiga motiveringen lyder:

"Sollefteå kommun tillvaratar drivkraften i hela kommunen. Satsar på skolor på landsbygden, stöttar föreningsliv och civilsamhälle och verkar för god samhällsservice. Arbetet görs både genom medborgardialoger och monetära tillskott. Kommunledningen har landsbygdsfrågan högt på agendan och arbetet sker i nära samarbete med andra intressenter. Sollefteå kommun är verkligen en förebild och välförtjänta att bli Årets kommun 2023."

SAMVERKAN.

Samverkan är en grundläggande beståndsdel i vår verksamhet. I detta sammanhang vill vi särskilt peka på samverkan med forskning och vår roll i olika projekt.

► Forskning

Hela Sverige ska leva arbetar ständigt för att utveckla samarbeten med forskare. Vi tror att vetenskaplig kunskap stärker oss som organisation – det finns potential för forskningen att i högre utsträckning bidra till utvecklingen i våra bygder. Vi verkar för att den kunskap och de nätverk vi har inom organisationen i högre grad ska komma till användning för forskare. Genom att förena vetenskaplig kunskap med mer praktiskt orienterad kunskap verkar vi för livskraftiga landsbygder i hela Sverige. Under 2023 till exempel genom 1) dialog med forskare i vårt arbete med balansrapporter, 2) tips om ny forskning i vår omvärldsbevakning, samt 3) intervjuer med forskare där vi satt in en rad sakfrågor i ett vetenskapligt sammanhang.

Vi bidrar också med kunskap och perspektiv i flera forskningsprojekt:

- How place matters for rural young adults' political practices
- Fairtrans
- Ett polariserat samhälle?
Hur nationell och lokal urbanisering formar Sverige
- Förankrad i med och motvind - lokal delaktighet som grund för vindbruksplanering
- SHERPA, Sustainable Hubs for Engage into Rural policies with Actors (Projektet avslutades 2023)
- Landsbygdsens långsiktiga utmaningar; ett inkluderande transportsystem för en åldrande befolkning (Projektet avslutades 2023)
- Alla ombord! Mot framtidens mobilitets- och digitala servicelösningar tillgängliga för alla
- Lokalt ägandeskap i omställning till hållbara energisystem

► EU

Hela Sverige ska leva deltar i flera sammanhang som knyts till genomförandet av EU:s fonder i Sverige.

Landsbygdsnätverket

Landsbygdsnätverket är en strategisk samverkanspart för Hela Sverige ska leva. EU pekar bland annat på de nationella nätverkens roll för att främja jordbrukets kunskapsutveckling och lokal landsbygdsutveckling genom Leader.

Analysgrupper

Under hösten 2023 tillsatte Landsbygdsnätverket tre analysgrupper för att stärka arbetet mot målen i det svenska genomförandet av EU:s gemensamma jordbrukspolitik. Hela Sverige ska leva finns representerade i två av grupperna. Josefin Heed deltar i gruppen Hållbara gröna näringar och Klas Fritzson i gruppen Stärkt landsbygdsperspektiv hos offentliga aktörer. Sedan tidigare representerar vår ordförande Irene Oskarsson organisationen i styrgruppen för Landsbygdsnätverket.

Vi sitter också i så kallade övervakningskommittéer för Regionalfondsprogrammen och Fonden för en rättvis omställning 2021-2027 samt den Strategiska planen för EU:s jordbrukspolitik 2023-2027. Under 2023 deltog vi också i möten med

övervakningskommittéer från den tidigare programperioden, som nu är på väg att avslutas. Det gäller övervakningskommittén för Regional- och socialfondsprogrammet för lokalt ledd utveckling 2014–2020 samt för Landsbygdsprogrammet 2014-2022. Uppgiften i dessa sammanhang är diskutera frågor som påverkar måluppfyllelsen och följa hur målen nås. Vår bedömning är att Hela Sveriges perspektiv är viktiga i kommittearbetet.

Samarbete med Mikrofonden

Mikrofonden Sverige som startades 2010 av Hela Sverige ska leva, Coompanion och Ekobanken är ett nationellt nav för ett antal regionala mikrofonder som erbjuder finansiell coachning och olika finansiella erbjudanden anpassade för den sociala ekonomins organisationer. Många gånger kan Hela Sverige ska levas medlemmar ha svårigheter att lösa finansieringen för sina satsningar i bygderna och då kan Mikrofonden som erbjuder stöd till organisationer i hela landet hjälpa till.

Hela Sverige ska leva stöttar Mikrofonden Sverige i den fortsatta utvecklingen. De medel som under året har satsas från Hela Sverige ska leva har växlats upp av Mikrofonden som genom ytterligare finansiering har kunnat växa, göra bredare insatser och möjliggjort att kunna ha mer personal.

Under 2023 var Hela Sverige ska leva precis som föregående år representerade i styrelsen för Mikrofonden genom Conny Mörke, på uppdrag av riksorganisationens styrelse.

Många möten sker numera digitalt - men att träffas fysiskt är fortfarande viktigt för sammanhållning och fördjupning. Som på bilden under det återkommande Höstmötet.
Foto: Sandra Gardmo

Unga i landsbygder

Unga är avgörande för landsbygdernas framtid och utveckling. Men hur får vi fler unga att känna sig sedda och stanna i landsbygder? Och hur involverar vi dem i samhällsutvecklingen? Forskningen kan spela en viktig roll för utvecklingen – men kunskapen stannar ofta inom de akademiska korridorerna. Under 2023 genomförde vi en serie med digitala träffar med syfte att föra över kunskap från forskare till praktiker och utgöra ett forum för kunskapslyft kring frågor som berör unga i landsbygder. Vi anordnade totalt fyra träffar.

Vi kompletterade de digitala träffarna med att lyfta goda exempel från våra länsavdelningar. I ett blogginlägg beskriver Maja Adolfsson också hur forskningen om unga i landsbygder förändrats under den senaste tioårsperioden, med en utförlig referenslista.

Maja Adolfsson är företagsdoktorand vid Hela Sverige ska leva och Sociologiska institutionen vid Umeå universitet, men hade under 2023 praktik på Hela Sverige ska leva.

Under 2023 blev också Youth 2030 Movement medlem i Hela Sverige ska leva. Organisationen har i många fall ett tydligt landsbygdsperspektiv och arbetar med både strategiska och operativa perspektiv för att ”riva hindren mellan de unga och makten”.

PÅVERKAN.

Att delta på möten, konferenser och paneler är en del i arbetet med att lyfta våra perspektiv inom de områden vi jobbar med.

- **8-10 januari** deltog ordförande Irene Oskarsson och Magnus Ek på rikskonferensen Folk och försvar i Sälen. Allvaret betonades i vilket läge Sverige befinner sig i. Magnus och Irene hade flera möten under dagarna som gav ny kunskap och nya kontaktytor.

- **Den 30 januari** deltog ordförande Irene Oskarsson på Landsbygdnätverkets möte där temat var arbetsplanen för kommande år. Det är viktigt att nätverket får verka brett även framgent även om Strategiska planen ger ett snävare perspektiv.
- **Ordförande Irene Oskarsson** deltog under 2023 i flera möten med partsgemensamt forum (PGF), där civilsamhället och representanter från regeringen diskuterar förutsättningarna för det civila samhällets organisationer. På mötet i oktober stod till exempel platsens betydelse i centrum för diskussionerna. Första mötet var den 24 januari. Statssekreterare på Socialdepartementet, Petra Noreback, medverkade i arbetet med civilsamhällespolitiken. Teman för året diskuterades.
- **Den 22 mars** deltog verksamhetschef Terese Bengard i ett möte för Sveriges räkning för att följa upp arbetet med de Rural principles som tagits fram av OECD. Det är principer som år 2019 togs fram av the Regional Development Policy Committee (RDPC) och dess arbetsgrupp Working party for rural policy (WPRUR). Sverige var aktiva i detta arbete och förordade att Rural principles och urban principles, som togs fram samtidigt, skulle ha så liknande skrivningar som möjligt. På så sätt betonades även möjligheter på landsbygderna och dess roll som innovativ och bidragande i samhället. Tillsammans med departementet, Tillväxtverket och Landsbygdsnätverket beskrev hur arbetet i Sverige sker.
- **Den 20 juni** medverkade Klas Fritzon i ett panelsamtal vid lanseringen av ett magasin om betydelsen av att bredda bilden av landsbygderna, inom Heimbygdas regionalfondsprojekt Bilden av oss. Klas bidrog också med en text till magasinet.

Terese Bengard och Irene Oskarsson med
Landsbygdsminister Peter Kullgren
Foto: Terese Bengard

► **Under vecka 26** deltog Emilia Rapp och Erik A. Eriksson från Hela Sverige ska levas styrelse på Almedalsveckan i Visby. Under veckan har Erik och Emilia deltagit i panel- och rundabordsamtal, lyssnat och reflekterat i seminarier samt träffat beslutsfattare och organisationsföreträdare – både spontant och i planerade möten där frågor om civilsamhället stod högt på agendan.

Möten och panelsamtal under Almedalsveckan som de deltagit på under veckan:

- Möte angående regional utveckling med Leif Sandberg, vice ordförande SKR och politiskt sakkunnig Helene Lundberg.
- Panelsamtal anordnat av Kontantupproret med temat "Kontanterna och vår samhällsberedskap." Medverkande var representanter från Organisationen Sveriges Servicestationer, Loomis Sverige, SweFinTech och Erik representerade Hela Sverige ska leva.
- Emilia deltog i seminarium om socialt samhällsengagemang, "Hur kan du hitta finansiering till din förening?" anordnat av Mikrofonden.
- Möte med Stadsnätetsföreningen tillsammans med Winnet, LRF och kommunrepresentanter.
- Lunchmöte med Svenskt Vatten tillsammans med kommunrepresentanter, myndigheter och forskare.
- Panelsamtal med temat "Hur ska hela Sverige nås av lokala nyheter?" Ett samarrangemang av Tidningsutgivarna, SPF Seniorerna och Hela Sverige ska leva. Deltog gjorde Tidningsutgivarnas vd Johan Taubert, SPF Seniorernas förbundsordförande Eva Eriksson och Erik representerade Hela Sverige ska leva.

Första mötet i Almedalen avklarad! Hela Sveriges Emilia Rapp och Erik A. Eriksson flankerar 1:e vice ordförande på Sveriges kommuner och regioner, Leif Sandberg och politiskt sakkunnig Helene Lundberg.

Foto: Emilia Rapp

- Panelsamtal anordnat av Svenskt Vatten tillsammans med riksdagsledamöter och kommunrepresentanter.
- Panelsamtal anordnat av Andreasson PR, "Från döyta till livboj – synen på landsbygden i snabb förändring". Emilia representerade Hela Sverige ska leva. Övriga medverkande var Tomas Uddin, kommunikationschef, Landshypotek Bank. Helena Lindahl, riksdagsledamot, Centerpartiet, Fredrik Erfelt, biträdande näringspolitiskt chef, Stockholms Handelskammare, Maria Strömberg, Avdelningschef Samverkan & Innovation, Business Region Göteborg.
- Erik och Emilia deltog i samtal om civilsamhällets roll och förutsättningar hos partisekreterare Karin Ernlund tillsammans med LRF, Bygdegårdarna och Studieförbundet Vuxenskolan.
- Möte med Malena Bendelin, strateg för området landsbygdsutveckling på Region Gotland.
- Samtal hos Landshypotek Bank om finansiering på landsbygden, deltog gjorde Ola Eriksson, Hela Gotland, Nina Åbjörnsson-Lindgren, Tomas Uddin.
- Emilia deltog i panelsamtal och pratade om att en likvärdig primärvård i hela landet kräver olika lösningar. Deltog gjorde också Stina Lundberg, verksamhetschef Norrskensets hälsocentral, Sara Banegas, chefsläkare Praktikertjänst, Nicklas Sandström (M), oppositionsråd Region Västerbotten, Jean-Luc af Geijerstam, generaldirektör Vård- och omsorgsanalys. Moderator var Anna Nergårdh, läkare och utredare Nära vård.
- **Erik A. Eriksson** har haft samtal med Jan Scherman som bland annat utmynnat i en debattartikel om lokal demokrati.
- **Den 25 september** träffade Josefin Heed och Terese Bengard Emelie Värja, huvudsekreterare för Utjämningskommittén 2022.

- ▶ **Den 24 oktober** var vi med och arrangerade riksdagsseminariet "Vilken roll har skattesystemet för att nå Agenda 2030-målen?". Terese Bengard deltog i panelen tillsammans med Entreprenörskapsforum, Naturskyddsföreningen, LO-ekonomerna, Sveriges Kvinnoorganisationer och 2050 Consulting. Inbjudande politiker var Ida Drougge (M), Ida Ekeröth Clausson (S) och Helena Vilhelmsson (C).
- ▶ **Den 26 oktober** träffade ordförande och verksamhetschef statssekreterare, kanslichef, kansliråd och representanter på det nya Landsbygds- och infrastrukturdepartementet. Det är viktigt att upprätthålla en god dialog med departementet och uppdatera oss och dem kring de frågor som är aktuella. Vi lyfte även vår rapport om de 75 förslag i landsbygdsutredningen varav få har genomförts.
- ▶ **Under 2023** lyfte Hela Sverige ska leva landsbygdsperspektiven och civilsamhällets roll på många olika sätt – genom vår roll i olika styrgrupper, riksdagsseminarier, remissvar, debattartiklar och på arenor som Almedalsveckan.
En särskild händelse under året var att regeringen påbörjade en översyn av den svenska landsbygdspolitiken. Det är ett välkommet initiativ där Hela Sverige tar en aktiv roll för att bistå i utvecklingsarbetet. I december deltog vi på det första mötet med referensgruppen som Regeringskansliet tillsatt för att stärka upp översynen, och det arbetet fortsätter under 2024. Tidigare under året publicerade vi två debattartiklar som riktade fokus mot landsbygdspolitiken:
- ▶ **I mars** publicerade vi "Till minne av den svenska landsbygdspolitiken" i Dagens Nyheter – där vi skriver om varför så lite av den sammanhållna landsbygdspolitiken från 2018 har blivit genomförd.

Debattartikel i Dagens Nyheter

- ▶ **I maj** följde vi upp med "Reducera inte landsbygdspolitiken till ett statligt extraknäck" på Altinget.se – där vi lyfter behovet av ett landsbygdspolitiskt råd i Sverige för att stärka genomförandet av politiken.
- ▶ **Under 2023** träffade vi också landsbygdsminister Peter Kullgren och hade besök av statssekreterare Dan Eriksson, som berättade om det kommande arbetet med landsbygdspolitiken. I samband med att regeringen lämnade över budgetpropositionen 2024 publicerade vi två texter av olika karaktär i våra egna kanaler. Dels en genomgång av regeringens landsbygdspolitik där vi särskilt belyser regeringsförklaringen och reformutrymmet i budgeten, dels en mer humoristisk påminnelse om behoven av helhetsperspektiv – där vi frågar oss om det är Hooja som sätter agendan för landsbygdspolitiken.

INTERNATIONELLT UTBYTE

- ▶ **I Norden** deltar vi i Hela Norden ska leva, ett nätverk för landsbygdsorganisationerna i de nordiska länderna. Under 2023 medverkade vi i flera möten, bland annat på årsmötet som genomfördes i Vasa, Finland. I samband med mötet genomfördes även studiebesök, Leaders arbete och beredskapsfrågor diskuterades bland annat. Vi deltog också på höstmötet som genomfördes i Stockholm, där diskuterades bland annat om hur vi kan jobba tillsammans.
- ▶ **I Europa** ingår Hela Sverige ska leva i flera samarbeten. Vi har en nära samverkan med European Rural Community Alliance, ERCA, där vi även är en del av styrelsen.
- ▶ **Vi har god kontakt** med European Leader Association for Rural Development, ELARD och Partnership for Rural Europe, PREPARE.
- ▶ **Sedan många år** har Hela Sverige ska leva bidragit till att konceptet Landsbygdsriksdagen har spridits till andra europeiska länder under namnet European Rural Parliament, ERP.
- ▶ **Ordförande Irene Oskarsson** är ledamot i övervakningskommittén för Europeiska regionalfonden.

REMISSER.

Vi bedömer att tre av årets nio remissvar hade särskild bäring på "För ett land i balans".

- Betänkandet Staten och betalningarna (SOU 2023:16)
- Uppdrag att möjliggöra bättre tillgång till hälso- och sjukvård i hela landet genom främjande av etablering i glesbygd (Ds 2023:23)
- Förslag till ändrade föreskrifter om investeringsstöd och projektstöd (Diarienummer 3.1.16-00505/2023)

OMVÄRLDSBEVAKNING.

Under 2023 lanserade vi Omvärldskollen som publiceras återkommande på vår webbplats och i våra sociala kanaler. Varje inlägg består av 7-10 tips om händelser, beslut, debatt och kunskap som berör utvecklingen i landsbygder.

Perspektivet är brett och utgår från en systematisk bevakning av media, politik och samhälle. Omvärldskollen vänder sig till dem som är ideellt eller professionellt engagerade i landsbygdsutveckling – eller allmänt intresserade av frågor som berör Sveriges landsbygder.

Under året publicerade vi 27 avsnitt där det enskilt mest spridda inlägget fick 298 gillamarkeringar och 46 delningar.

De effekter vi hoppas nå på kort sikt är:

- ▶ Ändrad terminologi
- ▶ Nya forskningsresultat
- ▶ Ömsesidigt utbyte
- ▶ Spegling av hela landet
- ▶ Nya synsätt
- ▶ Inkludering

De effekter vi hoppas nå på lång sikt är:

- ▶ Förbättrad resursfördelning
- ▶ Ökad medvetenhet om normer
- ▶ Nya rön och uppfattningar
- ▶ Påverka i strategier, regelverk, resursfördelning och synsätt
- ▶ Landsbygdssäkring av beslut
- ▶ Ett bättre fungerande kommunalt skatteutjämningsystem
- ▶ Att alla 75 förslag i parlamentariska landsbygdsutredningen genomförs
- ▶ Bättre lokal bevakning

Livet i landsbygder är på många sätt idylliskt med glädje, närhet och handlingskraft - samtidigt finns orosmoln, inte minst genom att det föds allt färre barn
Foto: Klas Fritzon

INFRASTRUKTUR & DIGITALISERING.

Vår vision är att Hela Sverige ska leva och vårt syfte att vi ska ha goda villkor i hela landet, god landsbygdsutveckling och balans mellan land och stad.

- Ett av de tre delmålen för den nationella landsbygdspolitiken handlar om attraktiva livsmiljöer på Sveriges landsbygder. Där står så här: *Likvärdiga förutsättningar för människor att arbeta, bo och leva i landsbygderna.* Detta sammanfaller med vår organisations syfte och målbild.

För att ha ett fungerande samhälle krävs en grundläggande infrastruktur. Det innebär bra vägar, el, allmänna kommunikationer samt digital infrastruktur. Så länge det inte finns en väl fungerande infrastruktur kommer vi att arbeta med frågan.

En viktig del i samhällsutvecklingen är digitaliseringen och den grundläggande infrastrukturen som möjliggör den. Idag är vi beroende av att alla kan vara med i det digitala samhället och har tillgång till bra uppkoppling. Det gäller allt från service och handel till utbildning, arbete, omvärldsbevakning, kultur och demokrati.

Vår strategi för åren 2020–2025 innehåller följande mål inom detta område:

- 2025 har vi befäst vår position som en landsbygdsorganisation som driver framtidens lösningar. Hela Sverige ska leva är den självklara medlemsorganisationen för alla som vill arbeta för ett land i balans..
- 2025 har vi en aktiv rörelse i hela landet som bildar opinion i de viktiga frågorna och vi finns på alla nivåer. När våra frågor diskuteras är det våra företrädare som efterfrågas. Vi har ett brett nätverk på alla nivåer. Vi är en efterfrågad samarbetspart.
- 2025 är Hela Sverige ska leva med och påverkar strategier och program som har betydelse för samhällsutveckling. Vi sitter med i expertgrupper, kommittéer, nätverk och olika forum.
- 2025 bidrar vi till ett hållbart samhälle enligt agenda 2030.

Under 2023 genomförde vi följande aktiviteter för att nå målen:

SAMVERKAN.

De enskilt viktigaste aktiviteterna under 2023 var att vi deltog aktivt i Bredbandsforum och Byanätsforum.

► Bredbandsforum

Hela Sverige ska leva är representerade i Bredbandsforum som nu leds av civilminister Erik Slottner (KD). Representeranter från branschen, länsstyrelserna, Post- och telestyrelsen, SVT och Sveriges Kommuner och Regioner finns med i styrgruppen. Ett kansli finns kopplat till forumet som tar fram material och kunskapsunderlag. Arbetet med att följa upp och påbörja arbetet med en ny bredbandstrategi har varit huvudfokus under året. Man har också påbörjat arbetet med 5G och digital mobilitet. En aktuell fråga som funnit med mer tydlighet under året är beredskap och robusthet vid kriser. Hela Sverige driver landsbygdsperspektivet med bra uppkoppling och täckning i hela landet samt fortsatt utbyggnad.

► Byanätsforum

Byanätsforum drevs tidigare som ett samarbetsprojekt mellan organisationerna Hela Sverige ska leva, Lantbrukarnas Riksförbund och Coompanion i samverkan med Svenska Stadsnätsföreningen, Bredbandsforum och Post- och telestyrelsen. Genom projektet agerade Hela Sverige ska leva som en utvecklingsplattform för en förening, Byanätsforum ideell förening, som nu är självständig. Byanätsforum ideell förening, där Hela Sverige ska leva ingår i styrelsen, driver nu verksamheten framåt genom projektet Byanätsforum 3.0. Hela Sverige ska leva har under året deltagit i projektet med en resursperson med syfte att bidra med kunskap, nätverk samt vara med och driva gemensamma frågor för landets bredbandsföreningar som bygger och driver byanät. Samarbetet inom Byanätsforum är viktigt och bidrar med kunskapsutveckling och erfarenhetsutbyte för de ideella krafter som är avgörande för bredbandsutbyggnaden i landsbygder – inte minst i de områden som i dag saknar en god uppkoppling. Den svenska bredbandsstrategin sträcker sig fram till 2025 och inget talar för att hela utbyggnaden då kommer att vara

Foto: Oskar Lind

färdigställd. Med anledning av det tog samarbetsorganisationerna i Byanätsforum under året fram gemensamma ståndpunkter inför det fortsatta arbetet där vi visade på att behovet av en digital infrastruktur som är robust och stabil inte skiljer sig åt mellan landsbygder och städer.

PÅVERKAN.

Att delta på möten, konferenser och paneler är en del i arbetet med att lyfta våra perspektiv inom de områden vi jobbar med.

- **Den 28 mars** deltog ordförande Irene Oskarsson på möte med Myndigheten för digital förvaltning.
- **Den 28 juni** under Almedalsveckan så deltog ordförande Erik A. Eriksson på möte med Stadsnätsföreningen, Winnet, LRF och kommunrepresentater.

REMISSER.

Vi bedömer att tre av årets nio remissvar hade särskild bäring på Infrastruktur & digitalisering.

- Nulägesanalys av enskilda vägar med inriktning på skogsbrukets transporter
- Europeiska kommissionens förslag till förordning om gigabit infrastruktur (KOM(2023)94)
- Frågor om dagens och framtidens utmaningar på konnektivetsområdet (Fi2023/01693)

De effekter vi hoppas nå på kort sikt är:

- Samverkan mellan aktörer
- Kunskapshöjning
- Att stödmedel till bredbandsutbyggnad används rätt
- Att fler lokala grupper kan och vill bygga bredband
- Att bredbandsmålet revideras så att alla inkluderas

De effekter vi hoppas nå på lång sikt är:

- Att bredbandsmålet/mobilmålet nås
- Att infrastrukturen i hela landet stärks och möjliggör smarta resemeter
- Väl fungerande el, VA, drivmedel, laddningsinfrastruktur med mera
- Utbyggda samåkningsmöjligheter, tillgång till järnväg och flyg

Bredbandsforum
Foto: Terese Bengard

SERVICE I SAMVERKAN.

Vår vision är att hela Sverige ska leva och vårt syfte att vi ska ha goda villkor i hela landet, god landsbygdsutveckling och balans mellan land och stad.

► Ett av de tre delmålen för den nationella landsbygdspolitiken handlar om attraktiva livsmiljöer på Sveriges landsbygder. Där står så här: *Likvärdiga förutsättningar för människor att arbeta, bo och leva i landsbygderna.* Detta sammanfaller med vår organisations syfte och målbild.

För att ett samhälle ska fungera måste det finnas grundläggande service. En del av denna kan fås via digitala lösningar, andra kräver fysisk närvaro. Vi förespråkar lokalt anpassade lösningar, som utgår från invånarnas önskemål och behov. För oss innefattar service det som finns både inom statlig, regional och kommunal regi, men också kommersiell service. Exempelvis skola, utbildning, polis, sjukvård, kommunikationer, post, bank, livsmedel, drivmedel med mera.

Vår strategi för åren 2020–2025 innehåller följande mål inom detta område:

- 2025 har vi befäst vår position som en landsbygdsorganisation som driver framtidens lösningar. Hela Sverige ska leva är den självklara medlemsorganisationen för alla som vill arbeta för ett land i balans.
- 2025 har vi en aktiv rörelse i hela landet som bildar opinion i de viktiga frågorna och vi finns på alla nivåer. När våra frågor diskuteras är det våra företrädare som efterfrågas. Vi har ett brett nätverk på alla nivåer. Vi är en efterfrågad samarbetspart.
- 2025 är Hela Sverige ska leva med och påverkar strategier och program som har betydelse för samhällsutveckling. Vi sitter med i expertgrupper, kommittéer, nätverk och olika forum
- 2025 bidrar vi till ett hållbart samhälle enligt agenda 2030.

Under 2023 genomförde vi följande aktiviteter för att nå målen:

KOMMUNIKATION.

► Längre väntan på blåljus i (nästan) hela landet.

Väntetiden på ambulans ökar i nästan alla kommuner, det visade vår nionde balansrapport Blåljus i hela landet. Kortast väntetid på ambulans är det i små, men tätbefolkade kommuner, längst väntetid i små och glest befolkade.

Rapporten presenterades som ett av våra bidrag under den digitala Landsbygdsveckan som hölls första veckan i maj.

► Skolor i hela landet

I samband med skolstarten i augusti släppte vi vår tionde balansrapport, med rubriken Skolor i hela landet. Genom en SIFO-undersökning riktad till 1000 föräldrar till barn mellan 0-18 år, samt statistik på avstånd till förskola, grundskola och gymnasium, påvisade vi dels skolans betydelse för sitt lokalsamhälle, men också vilka skillnader och likheter det är mellan stad och land i attityder och hur avstånden mellan hem och skola förändrats de senaste 10 åren. I samband med släppet av rapporten arrangerade vi också webinarier, skrev debattartiklar och blogginlägg. Intresset för skolfrågan är stort, och vi har blivit inbjudna till flera sammanhang där vi fått ge inspel i skolfrågan. Frågan är fortsatt aktuell, och vi ser potential att fortsätta arbeta med den under kommande period.

► Fortsatt spridning av Service i samverkan

Liksom tidigare år fortsatte vi spridningen av resultat och lärdomar från det tidigare projektet Service i samverkan. Dels genom Servicebanken (servicebanken.helasverige.se). Där finns goda exempel på servicelösningar, metoder för samverkan och dialog samt intervjuer och inspirerande texter.

Dels spred vi lärdomar genom att föreläsa och dela erfarenheter med andra aktörer, både genom fysiska och digitala möten. Vi föreläste bland annat på ett kunskapsseminarium arrangerat av Tillväxtverket i oktober, där målgruppen var kommuner och temat Samverkan. Vi spred också information genom våra sociala kanaler och nyhetsbrev. Genom nyhetsbrevet och på vår webbplats delade vi också goda exempel från rörelsen.

Balansrapporten
Skolor i hela landet

SAMVERKAN.

► Centralt samordningsforum

Hela Sverige ska leva representerar civilsamhället i Centralt Samordningsforum (CSF). CSF är ett forum för att diskutera utvecklingen av service i landsbygder där Tillväxtverket är samordnande myndighet. Genom CSF möts både kommersiella aktörer, myndigheter och civilsamhällesorganisationer för att tillsammans verka för att utöka servicen och tillsammans fundera hur det går att lösa de utmaningar som finns för att säkerställa god kommersiell service i hela Sverige. Vi deltog i de två möten som arrangerades under 2023. Viktiga frågor var till exempel krisberedskap kopplat till kommersiell service i landsbygder, samt paket och ombudsfrågor.

PÅVERKAN.

Vi har regelbunden kontakt med aktörer som i stor utsträckning sätter ramarna för arbetet med en fungerande service i hela landet. Utöver formaliserade arenor som till exempel Centralt samordningsforum och Bredbandsforum hade vi under 2023 möten med Postnord där vi för en dialog om de förändringar och påverkan som postutdelning i hela landet står inför.

I februari träffade vi särskilda utredaren för postfinansieringsutredningen Britt Bohlin för att lyfta frågan om post i hela landet. Vi har under året också träffat Postnord för informationsutbyte och i maj 2023 hade vi möte med VD för Citymail Niklas Hydén för att prata om postutdelning i hela landet.

REMISSER.

Vi bedömer att tre av årets nio remissvar hade särskild bäring på Service i samverkan.

- Betänkande av postfinansieringsutredningen (SOU 2023:4)
- Betänkandet Staten och betalningarna (SOU 2023:16)
- Uppdrag att möjliggöra bättre tillgång till hälso- och sjukvård i hela landet genom främjande av etablering i glesbygd (Ds 2023:23)

MÖTEN.

- **Den 6 februari** föreläste Klas Fritzson från Hela Sverige ska leva på en kurs för rektorer i små skolor och förskolor, vid Mittuniversitetet i Östersund. Fokus låg på den svenska landsbygdspolitiken och skolornas betydelse i landsbygder. Träffen resulterade i fortsatta kontakter med både kursdeltagare och arrangörer.
- **Den 20 juni** deltog ordförande Erik A. Eriksson på Kontantupprorets nätverksmöte under ledning av Björn Eriksson.
- **Under Almedalsveckan** hade Riksorganisationen representation på bland annat följande möten och panelsamtal:
 - Panelsamtal på temat "Hur ska hela Sverige nås av lokala nyheter?" Ett samarrangemang av Tidningsutgivarna, SPF Seniorerna och Hela Sverige ska leva. Deltog gjorde Tidningsutgivarnas vd Johan Taubert, Hela Sverige ska levas ordförande Erik A. Eriksson och SPF Seniorernas förbundsordförande Eva Eriksson.
 - Panelsamtal anordnat av Kontantupproret med temat "Kontanterna och vår samhällsberedskap." Medverkande var representanter från Organisationen Sveriges Servicestationer, Loomis Sverige, SweFinTech och Erik A. Eriksson representerade Hela Sverige ska leva.
 - Panelsamtal anordnat av Andreasson PR, "Från döyta till livboj – synen på landsbygden i snabb förändring". Emilia Rapp representerade Hela Sverige ska leva. Övriga medverkande var Tomas Uddin, kommunikationschef, Landshypotek Bank. Helena Lindahl, riksdagsledamot, Centerpartiet, Fredrik Erfelt, biträdande näringspolitiskt chef, Stockholms Handelskammare, Maria Strömberg, Avdelningschef Samverkan & Innovation, Business Region Göteborg.

De effekter vi hoppas nå på kort sikt är:

- Ökad samverkan
- Policy- och planarbete
- Inspiration
- Kunskapshöjning
- Större robusthet
- Minskat avstånd mellan producent och konsument

De effekter vi hoppas nå på lång sikt är:

- Fler lokala butiker
- Utökad service
- Kostnadsbesparingar
- Smarta samverkanslösningar på plats
- Bättre förutsättningar för att bo på en plats
- Skolor/förskolor inom rimliga avstånd
- Statlig närvaro i alla kommuner
- Bra och närvarande polis, räddningstjänst och sjukvård i alla kommuner
- Ett motståndskraftigt samhälle med större robusthet

BO I HELA LANDET.

Vår vision är att Hela Sverige ska leva och vårt syfte att vi ska ha goda villkor i hela landet, god landsbygdsutveckling och en balans mellan stad och land.

▶ Ett av de tre delmålen för den nationella landsbygdspolitiken handlar om attraktiva livsmiljöer på Sveriges landsbygder. Där står så här: *Likvärdiga förutsättningar för människor att arbeta, bo och leva i landsbygderna.* Detta sammanfaller med vår organisations syfte och målbild.

En förutsättning för att nå målet är att det går att bo i hela landet. Frågan om boendemöjligheter är viktig eftersom dagens ekonomiska system, regelverk, attityder och värderingar skapar hinder för bostadsbyggande på landsbygden. Det medför stopp i flyttkedjor och brist på bostäder till många, särskilt unga och nyanlända på landsbygderna.

Bristen på bostäder har de senaste åren blivit en av rörelsens mest prioriterade frågor, det saknas fortfarande ca 50 000 bostäder på den svenska landsbygden.

Under perioden 2017 till 2022 kom det till en del bostäder på landsbygder. Skälet till detta var att det fanns ett statligt investeringsstöd på ca 30 % till hyresbostäder, som medförde att det fanns finansiella förutsättningar att bygga bostäder på landsbygder. Det upphörde helt vid årsslutet 2022/2023. Under 2023 har nybyggnationen helt upphört på landsbygder. Och fortfarande har inget förslag till landsbygdslån lagts fram, trots att flera statliga utredningar har föreslagit detta.

Vår strategi för åren 2020–2025 innehåller följande mål inom detta område:

- ▶ 2025 har vi befast vår position som en landsbygdsorganisation som driver framtidens lösningar. Hela Sverige ska leva är den självklara medlemsorganisationen för alla som vill arbeta för ett land i balans.
- ▶ 2025 har vi en aktiv rörelse i hela landet som bildar opinion i de viktiga frågorna och vi finns på alla nivåer. När våra frågor diskuteras är det våra företrädare som efterfrågas. Vi har ett brett nätverk på alla nivåer. Vi är en efterfrågad samarbetspart.
- ▶ 2025 är Hela Sverige ska leva med och påverkar strategier och program som har betydelse för samhällsutveckling. Vi sitter med i expertgrupper, kommittéer, nätverk och olika forum.
- ▶ 2025 bidrar vi till ett hållbart samhälle enligt agenda 2030.

Under 2023 genomförde vi följande aktiviteter för att nå målen:

SAMVERKAN.

Den 11 – 13 oktober genomfördes den tredje nationella konferensen om "Idéburet och Socialt byggande" i Bergsjön i Göteborg. Hela Sverige ska leva var en av arrangörerna. Det blev ett fantastiskt evenemang med över 250 deltagare från hela Sverige. Från Hela Sverige ska levas styrelse deltog fem personer och ytterligare ett 20-tal deltagare kom från olika länsavdelningar. Ekobyar och bogemenskaper, delningslösningar och tillsammansbyggande och nya sätt att hitta pengar, framtidsidéer och djupa erfarenheter av genomförda projekt presenterades och diskuterades.

Landsbygdsutveckling var ett av de centrala temana och Lisa Fröbel och Peter Eklund var aktiva i flera programpunkter. Sveriges första tillsammansbyggnadspris delades ut på konferensen. Priset premierade god samverkan mellan civilsamhället och kommunen, och det var Sörmland och landsbygden som inte bara fick det främsta priset utan också ett av de tre hedersprisen. De övriga hedersprisen gick till projekt i Uppsala och Malmö.

PÅVERKAN.

Att delta på möten, konferenser och paneler är en del i arbetet med att lyfta våra perspektiv inom de områden vi jobbar med.

Under året har främst Peter Eklund från styrelsen, men även verksamhetsledare Terese Bengard varit på konferenser och talat om landsbygdens bostadssituation

- ▶ **Den 3 februari** deltog Peter Eklund på föreläsningsserien Boplatz Gotland och föredrog under rubriken "Finansiering och byggande på landsbygden" som Coompanion Gotland genomförde under våren 2023 med avslutning med en studiereja till Tyskland och besök på Byggemenskaper i Freiburg och Tübingen.

- **Den 28 februari** talade Peter Eklund för Nyköpings kommuns landsbygdsutskott om Översiktsplanen och byggande på landsbygden.
- **Den 9 april** anordnade bland annat Vinnova och Region Östergötland en regional konferens för Östergötland och Sörmland om "Idéburen byggsektor som katalysator för platsutveckling", där Peter Eklund var medverkande.
- **14-15 april** var Peter Eklund i Gävleborgs län och spelade in en film om byggande och boende på landsbygden för Sandvikens kommun, samt var föredragande på X-ings årsmöte i Kilafors om Byarnas och landsbygdernas comeback – Utmaningar och vägar framåt för en hållbar by- och bostadsutveckling. Ett välbesökt årsmöte med stort engagemang.
- **På Arenagruppens seminarium** om rapporten "En bostadspolitik för hela landet - är det möjligt?" den 14 september kommenterade Terese Bengard på ett digitalt möte.

Två debattartiklar om bostäder och byggande producerades under 2023:

- Vilket Sverige vill vi ha? Skriven av Peter Eklund, Hela Sverige ska leva och Gunnar Casserstedt och Larz Johansson, Kiladalens utvecklingsbolag. Publicerad i Dagens Samhälle i oktober 2023.
- Det idéburna bostadsbyggandet driver innovation, publicerad i Dagens Arena i november 2023. Skriven av Peter Eklund, Hela Sverige ska leva, Tinna Harling, Egnahemsfabriken, Veronika Hej-

delind, Hallenar&Hejdelind, Kristoffer Luthi, Ekobanken samt John Helmfridsson, Föreningen för Bygggemenskap.

- **Terese Bengard deltog** i Bostads2030-podd för att prata om bostäder utifrån ett landsbygdsperspektiv. Avsaknad av bostäder, bankernas frånvaro och hur den urbana normen styr sättet att se på bostadspolitik.
- **Under vecka 26** deltog Emilia Rapp och ordförande Erik A. Eriksson från Hela Sverige ska levas styrelse på Almedalsveckan i Visby. Fem dagar med massor av möten och människor – där frågor om civilsamhället stod högt på agendan.
- **Den 14 september** deltog Terese Bengard i Bostad 2030 webinarium i en panel om rapporten "En bostadspolitik för hela landet - är det möjligt?" som bygger på intervjuer med ett antal kommunstyrelseordföranden runtom i landet. Syftet med rapporten var att lyfta perspektivet hur det ser ut utanför våra större städer och tätorter, de som oftast hamnar i den nationella bostadsdebatten.

REMISSER.

Vi bedömer att ett av årets nio remissvar hade särskild bäring på Bo i hela landet.

- Skatteverkets föreskrifter och allmänna råd till förenklade fastighetstaxeringen av småhusenheter 2024 - FFT 24.

De effekter vi hoppas nå på kort sikt är:

- Uppmärksamhet och kunskap kring frågan
- Nya synsätt och lära av varandra
- Stimulanser som ökar bostadsbyggande

De effekter vi hoppas nå på lång sikt är:

- Policy- och regelförändringar
- Fler bostäder på fler orter i hela Sverige

Delar av Hela Sveriges styrelse.
Foto: Oskar Lind

KULTUR & FRITID.

Vår vision är att Hela Sverige ska leva och vårt syfte att vi ska ha goda villkor i hela landet, god landsbygdsutveckling och en balans mellan stad och land.

- Ett av de tre delmålen för den nationella landsbygdspolitiken handlar om attraktiva livsmiljöer på Sveriges landsbygder. Där står så här: *Likvärdiga förutsättningar för människor att arbeta, bo och leva i landsbygderna.* Detta sammanfaller med vår organisations syfte och målbild.

För att en bygd ska leva och må bra krävs att det finns förutsättningar för ett aktivt föreningsliv och ideell sektor. Det kan vara fritidsaktiviteter, idrott, konst, musik, folkbildning, evenemang med mera. Detta spelar en avgörande roll för en bygds utveckling och skapar självkänsla och framtidstro. Ett aktivt kultur- och föreningsliv är också en viktig del i det demokratiska samhället och ett sätt att öka kunskaper om det kulturarv som format platsen.

Vår strategi för åren 2020–2025 innehåller följande mål inom detta område:

- 2025 har vi befäst vår position som en landsbygdsorganisation som driver framtidens lösningar. Hela Sverige ska leva är den självklara medlemsorganisationen för alla som vill arbeta för ett land i balans.
- 2025 har vi en aktiv rörelse i hela landet som bildar opinion i de viktiga frågorna och vi finns på alla nivåer. När våra frågor diskuteras är det våra företrädare som efterfrågas. Vi har ett brett nätverk på alla nivåer. Vi är en efterfrågad samarbetspart.
- 2025 är Hela Sverige ska leva med och påverkar strategier och program som har betydelse för samhällsutveckling. Vi sitter med i expertgrupper, kommittéer, nätverk och olika forum.
- 2025 bidrar vi till ett hållbart samhälle enligt agenda 2030.

Under 2023 genomförde vi följande aktiviteter för att nå målen:

KOMMUNIKATION.

► Filmer

Vi har producerat filmer på vinnarna för Årets kommun, Årets lokala grupp och Årets landsbygdsutvecklare. Filmerna kommuniceras löpande bland annat i nyhetsbrev, i sociala kanaler och på vår hemsida.

SAMVERKAN.

► Landsbygdsveckan

Hela Sverige ska leva deltog i Landsbygdsveckan som är ett digitalt samlande arrangemang vilket ligger vartannat år när det inte är Landsbygdsriksdag. Det var första gången i år. Tanken var att landsbygdsfrågorna förtjänar en tydlig plats i rampljuset. Och man kunde arrangera egna delar under veckan under detta paraply som hölls samman av Tillyväxtverket, Landsbygdsnätverket och SLU. Landsbygdsministern inledde veckan följt av ett program om "nytänk för ungas engagemang och inflytande på landet", "Utmaningar och möjligheter för hållbarhet" samt "Osynliga i statistiken - hur innovativa är småföretag på landsbygder?".

Verksamhetschef Terese Bengard deltog i inledningen och pratade om kulturens betydelse för landsbygderna och Klas Fritzon fanns med i avslutande samtal och summering av inledningen och avslutningen av veckan. Vi deltog också i planering och genomförande.

Terese Bengard har ett mandat som ledamot för insynsrådet för Riksantikvarieämbetet. Detta är ett personligt utnämmande men så klart har hon Hela Sverige-perspektivet i insynsrådet. Där Riksantikvarieämbetet har en viktig del för bevarandet av kulturarvet i hela landet.

Från Studion på Landsbygdsveckan
Moderatorer: Ulrika Holmgren och Julia Löf. I panelen: Ronja Björkqvist LRF Ungdom, Klas Fritzon Hela Sverige ska leva, Asha Ismail SIOS (Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige), Sören Oscarsson Lokal Utveckling Sverige.
Foto: Terese Bengard

PÅVERKAN.

Att delta på möten, konferenser och paneler är en del i arbetet med att lyfta våra perspektiv inom de områden vi jobbar med.

- **9 februari** deltog verksamhetschef Terese Bengard i Folkbildningsrådets panel på Folk och Kultur tillsammans med Christer Nylander, särskild utredare, Styrning och uppföljning av folkbildningen – vägval inför framtiden (Dir. 2022:75), Amanda Lind, ordförande kulturutskottet, Saman Sokhanran, grundare och samordnare Förenade Förorter, Linda Beijer kulturchef på Kulturhuset och Maria Graner generalsekreterare på Folkbildningsrådet för att prata om kultur i hela landet. För hela Sverige ska levas räkning deltog även ordförande Irene Oskarsson.

- **Verksamhetschef Terese Bengard** höll en föreläsning om Kulturens betydelse för landsbygderna på Landsbygdsveckan delvis baserad på vår Balansrapport om Kultur i hela landet. Följt av ett panelsamtal med kulturutövare.

► Almedalsveckan

- Panelsamtal med temat "Hur ska hela Sverige nås av lokala nyheter?" Ett samarrangemang av Tidningsutgivarna, SPF Seniorerna och Hela Sverige ska leva. Deltog gjorde Tidningsutgivarnas vd Johan Taubert, Hela Sverige ska levas ordförande Erik A Eriksson och SPF Seniorernas förbundsordförande Eva Eriksson.

- Ordförande Erik A. Eriksson och styrelseledamot Emilia Rapp deltog i samtal om civilsamhällets roll och förutsättningar hos partisekreterare Karin Ernlund tillsammans med LRF, Bygdegårdarna och Studieförbundet Vuxenskolan.

- **Ordförande Irene Oskarsson** deltog under 2023 i flera möten med partsgemensamt forum (PGF), där civilsamhället och representanter från regeringen diskuterar förutsättningarna för det civila samhällets organisationer. På mötet i oktober stod till exempel platsens betydelse i centrum för diskussionerna. Första mötet var den 24 januari. Statssekreterare på Socialdepartementet, Petra Noreback, medverkade i arbetet med civilsamhällespolitiken. Teman för året diskuterades.

- **Vi har uppdaterat siffrorna** i balansrapporten om kultur via ett blogginlägg som Josefin Heed sammanställt. Där visar det sig att förändringen i fördelning av medel inte förändrats över tid utan att Stockholm fortsatt har 44% av de statliga anslagen.

- **På nationaldagen** högtidstalade Terese Bengard i Strömsund.

- **Den 23 oktober** hade Hemslöjdsföreningarnas riksförbund möte i Stockholm där deltog Terese Bengard med en föreläsning om kultur och urban norm. Följt av ett panelsamtal med kulturutövare.

Panelsamtal på Folk och Kultur.
I panelen: Christer Nylander,
Amanda Lind och Terese Bengard.
Foto: Privat

De effekter vi hoppas nå på kort sikt är:

- Inspiration till kultur- och fritidsaktiviteter
- Policyöversikt
- Mer folkbildning
- Ökade kunskaper

De effekter vi hoppas nå på lång sikt är:

- Möjliggöra kulturaktiviteter i hela landet
- Mer jämnt fördelade resurser för kultur- och fritidsaktiviteter i landet
- Stärkta resurser till kultur- och fritidsaktiviteter
- Policyförändring
- Decentraliserade satsningar på kultur- och fritidsaktiviteter
- Verktyg för att skapa levande miljöer, integration och demokratiutveckling.
- Stärkt platsidentitet

HÅLLBARA BYGDER.

Vår vision är att Hela Sverige ska leva och vårt syfte att vi ska ha goda villkor i hela landet, god landsbygdsutveckling och en balans mellan stad och land.

Ett av delmålen för den nationella landsbygdspolitiken handlar om en cirkulär, biobaserad och fossilfri ekonomi och hållbart utnyttjande av naturresurser. Där står så här: *Landsbygderna bidrar till att stärka Sveriges konkurrenskraft i en utveckling mot en cirkulär, biobaserad och fossilfri ekonomi och till ett hållbart nyttjande av naturresurserna samt till att relevanta miljö kvalitetsmål uppfylls.* Detta sammanfaller med vår organisations syfte och målbild.

En förutsättning för cirkulär, biobaserad och fossilfri ekonomi och hållbart utnyttjande av naturresurser är att hela Sverige kan vara med i omställningen. I vår verksamhetsidé understryker vi vikten av att beakta en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling i hela landet. Hållbarhet måste utgå ifrån ett holistiskt synsätt för att bli lyckad.

Vår strategi för åren 2020–2025 innehåller följande mål inom detta område:

- ▶ 2025 har vi befast vår position som en landsbygdsorganisation som driver framtidens lösningar. Hela Sverige ska leva är den självklara medlemsorganisationen för alla som vill arbeta för ett land i balans.
- ▶ 2025 har vi en aktiv rörelse i hela landet som bildar opinion i de viktiga frågorna och vi finns på alla nivåer. När våra frågor diskuteras är det våra företrädare som efterfrågas. Vi har ett brett nätverk på alla nivåer. Vi är en efterfrågad samarbetspart.
- ▶ 2025 är Hela Sverige ska leva med och påverkar strategier och program som har betydelse för samhällsutveckling. Vi sitter med i expertgrupper, kommittéer, nätverk och olika forum.
- ▶ 2025 bidrar vi till ett hållbart samhälle enligt agenda 2030.

Balansrapporten
Blåljus i hela landet

Under 2023 genomförde vi följande aktiviteter för att nå målen:

KOMMUNIKATION.

▶ Skolor i hela landet

I samband med skolstarten i augusti släppte vi vår tionde balansrapport, med rubriken Skolor i hela landet. I samband med släppet av rapporten arrangerade vi också webinarier, skrev debattartiklar och blogginlägg. Intresset för skolfrågan är stort, och vi har blivit inbjudna till flera sammanhang där vi har fått ge inspel i skolfrågan. Frågan är fortsatt aktuell, och vi ser potential att fortsätta arbeta med den under kommande period.

▶ Längre väntan på blåljus i (nästan) hela landet

Väntetiden på ambulans ökar i nästan alla kommuner, det visade vår nionde balansrapport Blåljus i hela landet. Kortast väntetid på ambulans är det i små, men tätbefolkade kommuner, längst väntetid i små och glest befolkade. Rapporten presenterades som ett av våra bidrag under den digitala Landsbygdsveckan som hölls första veckan i maj.

SAMVERKAN.

▶ Lokalekonomidagarna

Hela Sverige ska leva är en av samverkande organisationerna bakom Lokalekonomidagarna. Lokalekonomidagarna är en arena för kunskap kring hur vi kan stärka lokala ekonomier i hela landet. Med goda exempel och forskning visar Lokalekonomidagarna hur hållbar, lokal utveckling kan organiseras och finansieras. Under 2023 arrangerade nätverket en digital konferens för att fira att Lokalekonomidagarna fyllde 20 år. I samband med konferensen inleddes arbetet att skriva en antologi om vad lokalekonomi är idag och vad det behöver vara framåt.

▶ Fairtrans

Sedan två år tillbaka är Hela Sverige ska leva partner i projektet Fairtrans, där civilsamhället är medverkar till att forma en ny rättvis klimatpolitik för ett fossilfritt samhälle och underlätta genomförandet av denna. Genom samhandling mellan Sveriges ledande klimatforskare och beteendevetare med flera discipliner, från fem av Sveriges universitet och högskolor tillsammans med civilsamhället kan det skapas nya lösningar

för hur en rättvis klimatomställning kan genomföras. Ett av de perspektiv som Hela Sverige har fört in är en rättvis klimatpolitik mellan land och stad. I Projektet deltar ca 20-tal organisationer som tillsammans representerar 5 miljoner medlemmar. Bland annat LO, TCO, SACO, Naturskyddsföreningen, Sveriges konsumenter, Hyresgästföreningen med flera.

Under året har vi haft ett antal workshops om olika frågor:

- I februari 2023 hade vi Workshop 2 under rubriken Vilka investeringar är centrala för en rättvis omställning inom ramen för koloxidbudgeten? där Hela Sverige genom Sigrid Larsson och Peter Eklund var föredragande.
- I mars var vi i Östersund för Workshop 3 om - Coworking som potentiella arenor för att påskynda Sveriges klimatomställning, där Hela Sverige genom Terese Bengard var en av föredragshållarna och föreläste om vikten av att se hela landet i transformationen till ett hållbart samhälle.
- I november genomförde vi Workshop 4 på TCOs huvudkontor om första steget till En rättvis och verksam klimatpolitik. Vilka beslut måste fattas? Där vi tog första stegen mot ett gemensamt klimatmanifest.

Genom arbetet inom Fairtrans har Hela Sverige kommit in i en ny arena där vi under lång tid samhandlar med en stor del av landets civilsamhälle och Sveriges ledande klimatforskare. Fairtrans är mer en process än ett projekt, genom samskapande processer har vi fått upp landsbygdsfrågorna som en del av att utveckla en rättvis klimatomställning till ett fossilfritt samhälle. Fairtrans prövar olika former att få in så många perspektiv och förankringar för att finna nya former att hantera och utveckla instrument för att Sverige skall uppfylla Parisavtalet. Fairtrans kommer i en första etapp genomföras fram till 2025.

Under hösten 2023 har Fairtrans utvecklat ett nytt demokratiskt verktyg genom att formera Sveriges första nationella medborgarråd om klimatet. Syftet med medborgarrådet är att låta en grupp slumpvis utvalda medborgare diskutera, identifiera och presentera genomtänkta och välinformerade förslag på hur Sverige kan ta sitt ansvar för att uppnå målen i Parisavtalet. Deltagarna till medborgarrådet har valts ut slumpvis genom vetenskapliga metoder och speglar hela Sverige. Under våren 2024 genomförs praktiskt det första medborgarrådet om klimatet med inriktning på temat transportpolitiken. Resultat kommer att redovisas på landsbygdsriksdagen 2024.

► Projekt

• Projektansökningar Impact innovation

Under 2023 deltog vi i arbetet med två ansökningar om att bilda programkontor inom ramen för Impact innovation, nästa generations strategiska innovationsprogram som ska bidra till global konkurrenskraft genom omställning för hållbar utveckling. Energimyndigheten, Formas och Vinnova står bakom satsningen. Följande två ansökningar skickades in under slutet av 2023 och fick dessvärre avslag i början av 2024.

• Viable Villages

Hela Sverige ska levas roll är att vara part i Viable Villages, en satsning som Region Kronoberg tagit initiativ till. Programkontoret avser att mobilisera till hållbar platsutveckling i Sveriges byar, orter och samhällen.

• Powered by Sweden

Initiativet drivs av Peak innovation och handlar om att säkerställa en inkluderande och grön energiomställning där sociala modeller är en viktig del. Hela Sverige ska leva är del i det tänkta programkontoret.

Gabriel Wikström, Nationell samordnare för Agenda 2030 bjöd in till riksdagsseminariet där Leila El-Sherif Wollheim var moderator. På mötet medverkade förutom Hela Sverige ska levas Terese Bengard också: Anders Broström (Entreprenörskapsforum), Anna Almqvist (LO), Anna Essehag (2050 Consulting), Beatrice Nordling (Sveriges Kvinnoorganisationer) och Marit Widman (Naturskyddsföreningen). I politikerpanelen deltog Ida Drougge (M), Ida Ekeröth Clausson (S) och Helena Vilhelmsson (C).
Foto: Josefin Heed

PÅVERKAN.

Att delta på möten, konferenser och paneler är en del i arbetet med att lyfta våra perspektiv inom de områden vi jobbar med.

- ▶ **8-10 januari** deltog ordförande Irene Oskarsson och Magnus Ek på rikskonferensen Folk och försvar i Sälen. Hela Sverige ska leva företrädare föreningar och byagrupper som är mycket viktiga för att en bygd ska fungera i såväl normaltilstånd som i kris och i värsta fall krigstider – vilket inte minst varit tydligt i samband med till exempel skogsbränder och översvämningar under senare år. Dagarna bjöd på ny kunskap och nya kontaktytor.
- ▶ **Den 23 april** deltog Terese Bengard i rundabordsamtal vid Skogsindustrierna hur man i branschen ännu bättre kan bidra till samhällsnytta. Både när det gäller klimatomställningen och övergången till ett cirkulärt samhälle m.m. Samt hur detta kan ännu bättre kan bidra till att hela Sverige kan leva.
- ▶ **24 - 25 maj** deltog ordförande Erik A. Eriksson på Föreningen Sveriges Vatten- och vindkraftskommuner och regioners årsstämma i Gällivare.
- ▶ **Den 28 juni** under Almedalsveckan deltog ordförande Erik A. Eriksson på lunchmöte med Svenskt Vatten, deltog gjorde kommunrepresentanter, myndigheter och forskare.
Erik deltog samma dag även i panelsamtal hos Svenskt Vatten med temat "Hur mycket får vatten kosta?" deltog gjorde också riksdagsledamöter och kommunrepresentanter.
- ▶ **Den 31 augusti** deltog verksamhetschef Terese Bengard vid FSV Föreningen Sveriges Vatten- och Vindkraftskommuner och – regioners styrelsedagar för att prata om incitamentsutredningen för vindkraft. Med på mötet var också Mattias Schain, huvudsekreterare i Incitamentsutredningen, Kristina Isacson, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) samt Inlandskommunernas Ekonomiska Förenings (IEF) ordförande Magnus Bjurman.
- ▶ **Den 3 september** representerade ordförande Erik A. Eriksson Hela Sverige ska leva i seminarium om hållbar utveckling. Deltog gjorde forskare, politiker, lantbrukare, miljöorganisationer. Seminariet hölls på Naturrum i Karlstad.
- ▶ **28-29 september** deltog verksamhetschef Terese Bengard på Samverkansarena 2023 – Socialt hållbar industri. Arrangerat av Ecogain för att prata samverkan kring etableringar. Terese talade om vikten av långsiktig samverkan mellan näringen och lokalsamhället.

- ▶ **Under vecka 39** pågick den så kallade Beredskapsveckan där myndigheter, kommuner och inte minst civilsamhället arrangerar en mängd aktiviteter runt om i hela landet. På Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) träffades Civilsamhällesrådet för civil beredskap, där Irene Oskarsson, ordförande för Hela Sverige ska leva, deltog.
- ▶ **Den 26 oktober** deltog ordförande Erik A. Eriksson på temadagen "Hur blir civilsamhället en resurs i totalförsvaret?" Arrangör var Bygdegårdarnas Riksförbund och mötet hölls på Historiska museet, Stockholm.
- ▶ **Vi deltar i den referensgrupp** som regeringen har tillsatt i samband med översynen av den nationella landsbygdspolitiken.
- ▶ **Under 2023** deltog Hela Sverige ska leva i de första mötena med ett nybildat råd för civil beredskap. Bakom initiativet står Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), som genom det vill stärka civilsamhällets roll i frågor som rör krisberedskap och civilt försvar.
- ▶ **Incitamentsutredningen**
Hela Sverige ska leva har länge krävt att landsbygderna ska ersättas för de intrång som uppstår när naturresurser nyttjas. Under året har verksamhetschef Terese Bengard suttit med i referensgruppen för Stärkta incitament för utbyggd vindkraft Dir. 2022:27. Uppgiften för utredningen var att i mars 2023 lämna förslag på hur kommuner och bygder kan kompenseras för intrånget som uppstår i närmiljön när vindkraften byggs ut. Utredningen lyckades till slut inte leverera en tillräckligt bra modell, vilket Hela Sverige ska leva konstaterade i vårt remissvar på utredningen.

REMISSER.

Vi bedömer att ett av årets nio remissvar hade särskild bäring på Hållbara bygder.

- Betänkandet Värdet av vinden - Kompensation, incitament och planering för hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften (SOU 2023:18)

De effekter vi hoppas nå på kort sikt är:

- ▶ Medvetenhet om frågan
- ▶ Kunskapshöjning
- ▶ Konkreta hållbara förändringar
- ▶ Samverkan

De effekter vi hoppas nå på lång sikt är:

- ▶ Minskade konflikter kring nyttjande av naturresurser
- ▶ Mer produktion av förnyelsebar energi
- ▶ Hållbara samhällslösningar
- ▶ Innovation

REGIONAL UTVECKLING I HELA SVERIGE.

Vår vision är att Hela Sverige ska leva och vårt syfte är att vi ska ha goda villkor i hela landet, god landsbygdsutveckling och en balans mellan stad och land.

Ett av delmålen för den nationella landsbygdspolitiken handlar om hållbar tillväxt. I delmålet står följande: *Landsbygdernas förmåga att ta till vara förutsättningarna för företagsamhet och sysselsättning är långsiktigt hållbar, samtidigt som miljömålen nås. Landsbygderna bidrar till en positiv utveckling av Sveriges ekonomi.* Detta sammanfaller med vår organisations syfte och målbild.

En förutsättning för att hela Sverige ska kunna leva är att det finns arbetstillfällen i hela landet och att det finns förutsättningar för långsiktigt hållbar företagsamhet på flera olika sätt. En viktig fråga är också kompetensförsörjning där närhet till olika typer av utbildning spelar en avgörande roll. Viktigt för ett fungerande lokalsamhälle och dess möjligheter till utveckling är att det finns tillgång till finansiering.

Vår strategi för åren 2020–2025 innehåller följande mål inom detta område:

- ▶ 2025 har vi befast vår position som en landsbygdsorganisation som driver framtidens lösningar. Hela Sverige ska leva är den självklara medlemsorganisationen för alla som vill arbeta för ett land i balans.
- ▶ 2025 har vi en aktiv rörelse i hela landet som bildar opinion i de viktiga frågorna och vi finns på alla nivåer. När våra frågor diskuteras är det våra företrädare som efterfrågas. Vi har ett brett nätverk på alla nivåer. Vi är en efterfrågad samarbetspart.
- ▶ 2025 är Hela Sverige ska leva med och påverkar strategier och program som har betydelse för samhällsutveckling. Vi sitter med i expertgrupper, kommittéer, nätverk och olika forum.
- ▶ 2025 bidrar vi till ett hållbart samhälle enligt agenda 2030.

Det är ett jätteprojekt vi nu satt i sjön, sa statssekreterare Dan Ericsson när han berättade om den översyn av landsbygdspolitiken som pågår.

Foto: Klas Fritzson

Under 2023 genomförde vi följande aktiviteter för att nå målen:

SAMVERKAN.

▶ Nationell leaderträff

Den 3-4 oktober ägde den årliga nationella Leaderträffen rum, denna gång i Lycksele. I samband med träffen deltog vår ordförande Erik A. Eriksson i ett möte med Övervakningskommittén för arbetet med Leader, där Hela Sverige ingår tillsammans med myndigheter och andra aktörer. Helena Näslund från vår länsavdelning X-ing i Gävleborg deltog också genom att berätta om projektet Förädlingsmackapären, som de drivit med hjälp av pengar från Leader. Dessutom deltog Klas Fritzson i ett avslutande panelsamtal om framtiden för den svenska landsbygdspolitiken, där vi fick möjlighet att lyfta våra perspektiv i ett samtal med bland andra statssekreterare Dan Eriksson. I samband med konferensen publicerade vi ett blogginlägg om EU:s roll för att skapa utveckling i Sveriges landsbygder.

▶ Lokalekonomidagarna

Hela Sverige ska leva är en av samverkande organisationerna bakom Lokalekonomidagarna. Lokalekonomidagarna är en arena för kunskap kring hur vi kan stärka lokala ekonomier i hela landet. Med goda exempel och forskning visar Lokalekonomidagarna hur hållbar, lokal utveckling kan organiseras och finansieras. Under 2023 arrangerade nätverket en digital konferens för att fira att Lokalekonomidagarna fyllde 20 år. I samband med konferensen inleddes arbetet att skriva en antologi om vad lokalekonomi är idag och vad det behöver vara framåt.

PÅVERKAN.

Att delta på möten, konferenser och paneler är en del i arbetet med att lyfta våra perspektiv inom de områden vi jobbar med.

- ▶ **Den 21 februari** deltog ordförande Irene Oskarsson på Landsbygdsnätverkets möte. Där diskuterades bland annat Leaders roll.
- ▶ **Den 17 mars** deltog ordförande Irene Oskarsson på möte med Landsbygdsnätverkets arbetsgrupp.

- **Den 24 februari** deltog ordförande Irene Oskarsson på möte med Skärgårdarnas riksförbund.
- **Den 23 april** deltog Terese Bengard i rundabordsamtal vid Skogsindustrierna hur man i branschen ännu bättre kan bidra till samhällsnytta. Både när det gäller klimatomställningen och övergången till ett cirkulärt samhälle m.m. Samt hur detta kan ännu bättre kan bidra till att hela Sverige kan leva.

► Landsbygdsveckan

Hela Sverige ska leva deltog i Landsbygdsveckan som är ett digitalt samlande arrangemang vilket ligger vartannat år när det inte är Landsbygdsriksdag. Det var första gången i år. Tanken var att landsbygdsfrågorna förtjänar en tydlig plats i rampljuset. Och man kunde arrangera egna delar under veckan under detta paraply som hölls samman av Tillväxtverket, Landsbygdsnätverket och SLU. Landsbygdsministern inledde veckan följt av ett program om ”nytänk för ungas engagemang och inflytande på landet”, ”Utmaningar och möjligheter för hållbarhet” samt ”Osynlig i statistiken - hur innovativa är småföretag på landsbygder?” Verksamhetschef Terese Bengard deltog i inledningen och pratade om kulturens betydelse för landsbygderna och Klas Fritzon fanns med i avslutande samtal och summering av inledningen och avslutningen av veckan. Ordförande Irene Oskarsson deltog också under dagarna. Vi deltog även i planering och genomförande.

- **Den 27 juni.** Under Almedalsveckan hade ordförande Erik A. Eriksson möte med Möte med Leif Sandberg, vice ordförande på Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), angående regional utveckling.

- **Den 29 juni.** Under Almedalsveckan hade ordförande Erik A. Eriksson möte med Malena Bendelin, strateg för området landsbygdsutveckling på Region Gotland.

Erik deltog också på Samtal hos Landshypotek Bank om finansiering på landsbygden, deltog gjorde också Ola Eriksson, Hela Gotland, Nina Åbjörnsson-Lindgren, Tomas Uddin med flera.

- **Den 5 december** deltog ordförande Irene Oskarsson i referensgruppen för översyn av Landsbygdsprogrammet. Under mötet utvärderades innehållet samt hur departementet går vidare med arbetet.

- **Den 18 november** var Erik A. Eriksson inbjuden för att tala för politiker, tillsammans med Claes Jonasson Nifa, Värmlands matkluster, Mölnbacka.

- **Under 2023** har Hela Sverige ska leva en av 22 platser i Partgemensamt forum (PGF) – där civilsamhället och representanter från regeringen diskuterar förutsättningarna för det civila samhällets organisationer. På mötet i oktober stod till exempel platsens betydelse i centrum för diskussionerna.

REMISSER.

Vi bedömer att ett av årets nio remissvar hade särskild bäring på Regional utveckling.

- Förslag till ändrade föreskrifter om investeringsstöd och projektstöd från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

Valberedningens Gun Rehnman förevigar Erik A. Eriksson, som nyvald ordförande tillsammans med Irene Oskarsson.
Foto: Klas Fritzon

De effekter vi hoppas nå på kort sikt är:

- Höjd medvetenhet om frågan
- Kunskapshöjning
- Konkreta hållbara förändringar
- Ökad samverkan
- Fortsatt utveckling av distansarbetsplatser
- Regionalt utvecklingsarbete tillsammans med civilsamhället i hela landet
- Mer idéburet offentligt partnerskap
- Ökade möjligheter till finansiering

De effekter vi hoppas nå på lång sikt är:

- Ökat lokalt inflytande
- Minskade konflikter kring vindkraftsetableringar
- Hållbara samhällslösningar
- Innovation
- Fler statliga jobbtillfällen utanför storstäderna
- Mikrofonder i alla län
- Förenklade regler och bättre villkor för företagande
- Utbildning på alla nivåer i större utsträckning i hela Sverige
- Ett fungerande finansieringssystem

KANSLI, STYRELSE & LÄNSAVDELNINGAR.

En viktig del i att få organisationen att fungera är att ha en väl sammansatt styrelse och ett väl fungerande kansli. Styrelsen bidrar med olika kompetenser och platsperspektiv. Kansliet har en hög kunskapsnivå och kvalitet. Organisationen erbjuder en god arbetsmiljö, en flexibel arbetsplats som möjliggör val av arbetsort samt möjligheter att påverka arbetstider och upplägg utifrån uppsatta mål.

Styrelsen och kansliet arbetar aktivt för att uppfylla målen i samtliga strategiområden. En väl sammansatt styrelse och ett väl fungerande kansli är en förutsättning för att uppnå de övergripande målen och för att uppfylla föreningens syfte och verksamhetsidé. Strategin för området kansli och styrelse genomsyrar alla övriga delar i verksamhetsberättelsen, därför vill vi i detta avsnitt övergripande beskriva hur vi arbetar med vår strategi, vårt interna arbete och vår organisation. Alla aktiviteter vi har genomfört under 2023 hittar du beskrivna under övriga rubriker.

STYRELSEN.

Styrelsen hade nio styrelsemöten under året, utöver dessa har styrelsen andra interna uppdrag och framförallt externa uppdrag.

På årsmötet utsågs en ny ordförande och två nya ledamöter, ordförande Magnus Ek tackade för sig och Erik A. Eriksson tillträdde.

Weronica Stålered och Peter Jansson valdes och ersatte ledamöterna Birgitta Strömgren, Linda Elfving Bovin och Tommy Nilsson, vilket innebär att en plats som ledamot är vakant. Samtliga i valberedningen omvaldes. Kansliets personalgrupp är oförändrad.

Ordförande:

- ▶ Till årsmötet 19 april: Magnus Ek & Irene Oskarsson
- ▶ Från årsmötet 19 april: Irene Oskarsson & Erik A. Eriksson

Styrelsen från vänster till höger.

Weronica Stålered, Magnus Strömberg, Erik A. Eriksson, Richard Grandberg, Irene Oskarsson, Emilia Rapp, Jenny Breslin, Peter Eklund, Peter Jansson och Helena Dahlström. Karin Torstensson och Lars Westerlund saknas. Foto: Oskar Lind

Ledamöter fram till årsmötet 19 april

- ▶ Jenny Breslin
- ▶ Peter Eklund
- ▶ Richard Granberg
- ▶ Emilia Rapp
- ▶ Birgitta Strömgren
- ▶ Lars Westerlund
- ▶ Helena Dahlström
- ▶ Linda Elfving Bovin
- ▶ Tommy Nilsson
- ▶ Magnus Strömberg
- ▶ Karin Torstensson

Ledamöter efter årsmötet 19 april

- ▶ Jenny Breslin
- ▶ Peter Eklund
- ▶ Peter Jansson
- ▶ Magnus Strömberg
- ▶ Karin Torstensson
- ▶ (vakant)
- ▶ Helena Dahlström
- ▶ Richard Granberg
- ▶ Emilia Rapp
- ▶ Weronica Stålered
- ▶ Lars Westerlund

Revisorer fram till årsmötet 19 april

- ▶ Anne Sörqvist
- ▶ Clas Forsgren (ersättare)

Revisorer efter årsmötet 19 april

- ▶ Anne Sörqvist
- ▶ Clas Forsgren (ersättare)

Valberedning

- ▶ Gun Rehnman, Hela Sverige ska leva Västerbotten, sammankallande
- ▶ Tina Yngvesson, Hela Sverige ska leva Sjuhärad
- ▶ Bengt Grönblad, Hela Sverige ska leva Blekinge
- ▶ Pernilla Eurenus, Folkets hus och parker
- ▶ Kenneth Nilshem, Norrlandsförbundet
- ▶ Niclas Bromark, Riksidrottsförbundet
- ▶ Siv Lindén, Hela Sverige ska leva Jönköping

Styrelsens externa åtaganden - Nationella uppdrag som utförs på uppdrag av styrelsen.

- ▶ Folk och försvar – Erik A. Eriksson
- ▶ Övervakningskommittén för Lokalt ledd utveckling – Erik A. Eriksson
- ▶ Landsbygdsnätverkets styrgrupp – Irene Oskarsson
- ▶ Lokal Utveckling Sverige (LUS) – Erik A. Eriksson
- ▶ Riksdagens landsbygdspolitiska nätverk – Terese Bengard
- ▶ Bredbandsforums styrgrupp – Terese Bengard
- ▶ Byanätsforums styrelse – Magnus Strömberg 2023
- ▶ Mikrofondens styrelse – Conny Mörke 2021-2023
- ▶ Mikrofondens valberedning – Helena Dahlström 2023
- ▶ Lokalekonomidagarnas styrgrupp – Josefin Heed
- ▶ Kontantupproret – Irene Oskarsson och Erik A. Eriksson
- ▶ Centralt samordningsforum, Tillväxtverket – Sigrid Larsson
- ▶ Regionala Strukturfondspartnerskapet i Västsverige för programperioden 2021-2027 – Göran Nilsson
- ▶ Partsgemensamt forum – Irene Oskarsson

- ▶ Landsbygdsnätverkets arbetsgrupp ”Vägar till utbildning och arbete i de gröna näringarna” – Jan Runfors
- ▶ Övervakningskommittén för Landsbygdsprogrammet (programperiod 2014-2021 men förlängt till 2023) – Magnus Strömberg
- ▶ Övervakningskommittén för Strategisk plan för den gemensamma jordbrukspolitiken (programperiod 2023-2027) Jordbruksverket – Irene Oskarsson
- ▶ Insynsråd Riksantikvarieämbetet – Terese Bengard
- ▶ Almedalen – Erik A. Eriksson och Emilia Rapp
- ▶ Utredningen om hantering av EU-medel (Fi 2021:10) – Irene Oskarsson
- ▶ Analysgrupp Stärkt landsbygdsperspektiv – Klas Fritzson
- ▶ Analysgrupp Hållbara gröna näringar – Josefin Heed

Medlemsmöten

Ett gott samarbete med våra medlemmar är något vi värdesätter högt. I april bjöd vi därför in till två möten, ett digitalt och ett fysiskt, där ordförande och verksamhetschef träffade medlemsorganisationer för att samtala om samverkan, Landsbygdsriksdagen och andra aktuella frågor.

Styrelsens kontakt med medlemmar

Det är viktigt att vi har goda relationer i vår organisation. Att ha en kontaktperson i styrelsen är ett sätt att ha en bra kommunikation till medlemsorganisationer på nationell nivå.

Styrelseledamoten får en eller flera medlemsorganisationer som man har extra kontakt med. Dessa uppdateras i och med nya ledamöter i styrelsen. Det handlar om dialog med kontaktperson samt gärna ett besök under året.

Kontaktperson i styrelsen - Länsavdelningar

Att ha en kontaktperson i styrelsen är ett sätt att ha en bra kommunikation till länsavdelningarna. Varje styrelseledamot får två länsavdelningar som man har extra nära kontakt med.

De nya ordförandena Irene Oskarsson och Erik A. Eriksson
samt verksamhetschef Terese Bengard.
Foto: Oskar Lind

Det handlar om ett utbyte som sker kontinuerligt. Dessa byts regelbundet och uppdateras i och med nya ledamöter i styrelsen. Minst ett besök på plats görs per år. Då tar styrelseledamoten framförallt möjligheten att uppdatera sig om länsavdelningens verksamhet men är också ett bollplank för eventuella utmaningar som finns. Svar behöver inte lämnas på plats utan kan spelas in till styrelsen, kansliet eller berörd part. Man kan också tipsa om andra länsavdelningar eller organisationer för erfarenhetsutbyte.

Uppstartsmöte i Nyköping

Den 26-27 september genomfördes ett uppstartsmöte för styrelse och kansli med planering av verksamhet och riktning för kommande år. Mötet var i Nyköping och ett stort fokus var den kommande Landsbygdsriksdagen.

KANSLIET.

Kansliets medarbetare

- Terese Bengard, verksamhetschef
- Anna Erikols Wetterfall, administrativt ansvarig
- Anna Johansson, samordnare
- Sigrid Larsson, samordnare
- Josefin Heed, samordnare
- Klas Fritzon, kommunikationsstrateg
- Sandra Gardmo, kommunikatör
- Tina Nygårds, ekonom
- Charlotta Byström, ekonom
- Henrik Andersson, tekniker

KOMMUNIKATION.

Hela Sverige ska leva har en aktiv kommunikation och vi arbetar ständigt för att stärka vårt varumärke och öka kännedomen om vår organisation. Detta gör vi i flera olika kanaler, men framförallt i våra sociala medier. Vi uppdaterar Facebook, X, Instagram och LinkedIn med information, nyheter, goda exempel, skrifter och annat viktigt material.

Viktiga mål med den externa kommunikationen är att bidra till inspiration, kunskap och handlingskraft hos våra målgrupper – men också ladda Hela Sverige ska leva med de värden vi vill förknippas med.

Under 2023 arbetade vi både för att leverera ett bra innehåll på vår webbplats, i våra sociala medier, nyhetsbrev, debattartiklar, pressmeddelanden, bloggar och podd – samt med att utveckla själva strukturen för kommunikationen.

Vid sidan av den löpande innehållsproduktionen genomförde vi en mängd andra aktiviteter under 2023. Det handlade då till exempel om skapande av ny hemsida för Landsbygdsriksdagen, samordning och kommunikation av våra utmärkelser, digitalisering av våra trycksaker, lansering av två balansrapporter, en om blåljus och en om skola. Andra och mer återkommande aktiviteter handlade om att bistå länsavdelningar med spridning av goda exempel, webinarier och tipslistor, framtagande av trycksaker, hjälp med grafisk profil samt stöd för länsavdelningarnas webbansvariga, utbildning i Dynamics för länsavdelningarnas nyhetsbrevsansvariga.

All kommunikation har inte mottagare utanför organisationen – också den interna kommunikationen är viktig. Där finns i dag en

utvecklad struktur med möten, e-postlistor och gemensamma ytor på Sharepoint.

KUNSKAP OCH RELATION.

Hela Sverige ska leva har en viktig kunskapsroll för frågor kring civilsamhällets betydelse och landsbygders utveckling. Det är samtidigt en komplex roll, då det finns kunskap av olika karaktär som är olika viktig för olika målgrupper. Vi kan till exempel skilja på 1) siffermässig kunskap, 2) kunskap om politik och värderingar samt 3) kunskap om det praktiska arbetet med landsbygdsutveckling. Samtidigt räcker det inte med att utveckla eller systematisera kunskap – utan vi behöver också sätta den i arbete genom att skapa möjligheter för andra att ta del av den. Vi vill att den ska göra nytta.

- Siffermässig kunskap handlade under 2023 till exempel om arbete med balansrapporter och blogginlägg.
- Kunskap om politik och värderingar handlade under 2023 till exempel om en aktiv och systematisk omvärldsbevakning och träffar med beslutsfattare av olika slag.
- Kunskap om det praktiska arbetet med landsbygdsutveckling handlade under 2023 till exempel om att samla lärdomar från arbete hos våra länsavdelningar samt genom kommunikation av goda exempel och metoder.

REMISSER.

Under året lämnade vi remissvar (se lista sid. 38). Det är en relativt tidskrävande insats men bedömningen är att det är prioriterat att lyfta våra perspektiv i formella sammanhang. Under året tog vi också fram en struktur för hur vi svarar, vilket vi bedömer ska bidra till att vi gör det mer tydligt vilka perspektiv Hela Sverige ska leva bidrar med – oavsett vilket sakområde det handlar om.

STÖD OCH SAMVERKAN.

Genom att arbeta med stöd och samverkan kan vi vara en möjliggörare inom vår organisation.

Vi har under året samordnat våra gemensamma möten, interna projekt, satsningar och olika temaområden. Genom rådgivning har vi erbjudit stöd och råd till våra medlemmar i frågor som rör lokal utveckling. Vi bidrar till kompetensutveckling och erfarenhetsutbyten och har spridit nyttig information och goda exempel samt genomfört behovsanpassade utbildningar. Att bygga och stödja nätverk är ett annat område som vi verkar inom och har under året gjort detta genom samordning av våra medlemskontakter, temagrupper och internationella nätverk. Vi har också lyft insatser som görs i bygderna genom att samordna de årliga utmärkelserna Årets grupp, Årets landsbygdsutvecklare och Årets kommun. I arbetet med att påverka vår omvärld har vi samordnat våra remissvar och vi påverkar också genom aktuella frågor som vi driver inom organisationen.

PROJEKT

Projekt är ett betydelsefullt verktyg för att kunna undersöka och vidareutveckla idéer för landsbygdsutveckling och är en viktig del i Hela Sverige ska levas verksamhet. De projekt vi bedriver och deltar i harmoniserar med organisationens värdegrund och verksamhetsplan. Vi är en efterfrågad projektpart i andras pro-

jekt där vi bidrar med kunskap om och driver landsbygdsfrågor och lokal utveckling.

Hela Sverige ska leva verkar inom tre typer av projekt:

- ▶ Projekt med Hela Sverige ska leva som huvudman
- ▶ Projekt med extern huvudman där Hela Sverige ska leva medverkar
- ▶ Länsavdelningarnas projekt där Hela Sverige ska leva utdelar medel avsatta för att stötta regionala satsningar

Under året har delar av kansliets personal och styrelse gått en intern fortbildning för att få en djupare kunskap för att kunna söka fler projekt och finna finansieringsmöjligheter.

EKONOMI OCH ADMINISTRATION.

Rutinerna inom ekonomi, administration IT och HR jobbar vi ständigt med så att vår utveckling följer med även inom de områdena. Under året har vi tagit över den ekonomiska hanteringen samt viss administration av de internationella föreningarna Hela Norden ska leva och European Rural Community Alliance, ERCA. Vi har gjort vår årliga uppdatering av våra försäkringar, policydokument och andra styrdokument. Vi har utvärderat vårt lokalbehov och sagt upp lokalerna i Gamla stan i Stockholm, och letar något som passar bättre till vårt framtida arbetssätt.

IT och GDPR

Vi har en gemensam IT-infrastruktur för riksorganisationen och våra länsavdelningar.

Det gäller licenser och struktur inom MS Office-miljön, digital signering av dokument, gemensamt register samt att vi har en gemensam hemsidesplattform.

Medlemsregistret säkerställer rätt GDPR-hantering av personuppgifter för kontaktpersoner för riksorganisationens och våra länsavdelningars medlemmar, samt de som har uppdrag inom organisationen.

PERSONAL

Personalen är vår viktigaste resurs. Vi har kollektivavtal och följer vårt årshjul för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Vi har under 2023 fortsatt med våra möten, både digitala och fysiska, så att vi trots att vi till största del arbetar på distans har koll på

vad kollegorna arbetar med och känner delaktighet i vårt arbete mot våra gemensamma mål.

LÄNSAVDELNINGARNA.

En styrka inom Hela Sverige ska leva är att vi finns representerade i hela landet. De 24 länsavdelningarna och den regionala samordningen är oerhört viktig för att skapa kunskap om hela landets villkor, men också för att bidra till regional utveckling. Riksorganisationen verkar för att stärka länsavdelningarnas kapacitet och gör detta genom olika satsningar.

Verksamheten som länsavdelningarna genomför finansieras därför till stor del av det verksamhetsstöd som riksorganisationen erhåller. För att ta del av medlen behöver länsavdelningarna uppfylla vissa kriterier som stärker hela organisationen i att uppfylla syfte och verksamhetsidé. Det handlar dels om administrativa och organisatoriska bitar som håller samman organisationen som t.ex. hemsida, medlemsregister och deltagande vid gemensamma möten för utbyten, dels om att stärka lokalt och påverka lokalt och regionalt genom att utse Årets lokala utvecklingsgrupp, påverka genom debattartiklar eller dylikt, arrangera en aktivitet eller utbildning och verka för god kontakt med regionala och kommunala aktörer.

RÖRELSEN

Goda relationer till länsavdelningarna

Vi har:

- ▶ Genomfört årlig intern enkät för uppföljning av samarbetet inom organisationen
- ▶ Gjort en översyn av utbildningsbehov inom rörelsen
- ▶ Uppdaterat riktlinjer och mallar för interna projekt

Kansliet på Riksorganisationen Hela Sverige ska leva med verksamhetschef Terese Bengard i förgrunden.
Foto: Terese Bengard

Välorganiserade möten

Under året har vi genomfört en rad möten inom organisationen. Vi ser våra möten som viktiga forum för att hålla samman och utveckla organisationen och vi verkar ständigt för att skapa innehållsrika och givande program. Följande möten har genomförts:

► Årsmöte i Barkarby 19 april

Årsmötet genomfördes på Lassemajas Wårdshus i Barkarby. Efter årsmötesförhandlingarna presenterades den då alldeles nya balansrapporten Blåljus i hela landet. Mötet hade ett 70-tal deltagare.

► Föreningsmöte i Stockholm 23 november

Vårt föreningsmöte i november hade drygt 70 deltagare. Innan själva föreningsmötet startade genomfördes utdelningen av priserna för Årets kommun, Årets grupp och Årets landsbygdsutvecklare samtidigt som vinnarna presenterades både på scenen och genom filmer. Vi hade även besök av Dan Ericsson, statssekreterare hos landsbygdsminister Peter Kullgren på Landsbygds- och infrastrukturdepartementet. Statssekreteraren pratade om den samlade översyn av landsbygdspolitiken som regeringen påbörjat under hösten 2023.

Ordförandemöten

Ordförandemöten är möten som styrelsen bjuder in till och planerar program för utifrån vad som är aktuellt inom organisationen. Det är ett bra tillfälle att delge information, och samtala om gemensamma frågor inom rörelsen. Många gånger inbjuds även externa talare för att organisationen ska inhämta ny kunskap och inspiration till verksamheten. Mötena är obligatoriska att delta på för en representant per länsavdelning.

► Ordförandemöte, digitalt, 22 februari

Det digitala ordförandemötet var ett interaktivt möte med gemensamma samtal om interna projektmedel, utbildningsåtgärder inom organisationen och Landsbygdsveckan. Utöver det gavs information om den kommande Landsbygdsriksdagen 2024.

► Ordförandemöte, Barkarby, 18 april

Vid ordförandemötet som hade ca 50 deltagare var en av punkterna på dagordningen samverkan mellan länsavdelningar och regioner och hur vi gör för att bäst lyckas att påverka regionalt. Programpunkten innehöll diskussion och utbyte av erfarenheter. En annan programpunkt handlade om hållbar bygdeutveckling med Agenda 2030 och hur vi i organisationen kan arbeta med det. Dessutom informerades bland annat om en pågående intern kartläggning av serviceprojekt, temagruppen Lokalt inflytande och arbetet med att lyfta fram goda exempel inom området från landet, Mediahandler, ny tjänst för beställning av material, plan för interna utbildningar samt Landsbygdsriksdagen.

► Ordförandemöte, digitalt, 20 september

Det huvudsakliga temat för mötet var beredskapsfrågan och hur vi arbetar med frågan inom organisationen. Riksorganisationens ordförande berättade bland annat om riksorganisationens syn på frågan och om samarbetet med MSB och länsavdelningarna berättade om hur de verkar inom beredskap. I slutet av mötet informerades om Balansrapporten skola, uppdaterade länskriterier med mera.

► Ordförandemöte, Stockholm, 22 november

Ordförandemötet hade ett gediget program med flera gästföreläsare.

En programpunkt var Unga i Hela Sverige. Stina Scott från Hela Sverige ska levas nya medlemsorganisation Youth 2030 Movement modererade tillsammans med Maja Adolfsson, företagsdoktorand vid Umeå universitet och Hela Sverige ska levas, en workshop på temat unga.

En annan programpunkt var Bilden av oss. Kristina Ernehed och Susanne Kvarnlöf presenterade Heimbygdas satsning som handlar om att förändra både den mentala och faktiska bilden av landsbygder. Programpunkten innehöll både genomgång och diskussioner i frågan.

Under dagen fanns också utrymme för dialog mellan länsavdelningarna och styrelsens kontaktpersoner.

Länsdistansmöten

Länsdistansmöten är distansmöten med olika teman vid varje tillfälle. Mötena har sitt ursprung i en efterfrågan av möten med mer dialog i ämnesfrågor. Styrelsen bjuder in till länsdistansmöten och planerar innehållet efter länsavdelningarnas önskemål. De personer från länsavdelningarnas styrelser som är intresserade av mötenas ämnesområden är välkomna att delta. Mötena ger goda möjligheter till kunskapsinhämtande och erfarenhetsutbytet mellan länsavdelningarna.

► Länsdistansmöte 31 maj

Temat för mötet var energifrågan. Terese Bengard berättade om återbaring och synen på naturresurser. Jenny Breslin, ledamot i riksorganisationens styrelse, berättade om varför vi behöver mer energi och vilka energislag det finns att satsa på. Lars Westerlund, också han ledamot i riksorganisationens styrelse, höll ett kort föredrag om energiindustrins effekter i norra Sverige. Därefter diskuterade deltagarna som bestod av representanter för länsavdelningarna frågan om hur landets landsbygder påverkas av energifrågan. Samtalen och diskussionerna mynnade ut i tankar om viktiga insatser inom stöttning och påverkan som behövs inom organisationen.

► Länsdistansmöte 11 oktober

Denna gång diskuterades planer för lokal utveckling samt hur dessa planer kan göra skillnad. Kvällen inleddes med några korta inspirationsföredrag gällande lokala utvecklingsplaner ur ett EU-perspektiv, metoder för medborgardialoger, hur studieförbund kan bidra i frågan om lokala planer samt metoden Förädlingsmackapären som Hela Sverige ska levas X-ing Gävleborg tagit fram. Kvällen modererades av riksorganisationens styrelseledamot Peter Jansson.

PROJEKT.

Nedan listas några av de projekt som pågått under 2023 där riksorganisationen har bidragit med medel:

► VA-dag

En dag på temat Vatten och avlopp arrangerades av Hela Sverige ska leva Gotland. Målet var att beslutsfattare skulle få mer kunskap om hur det går att bygga mer med säkra VA-lösningar för att på så vis skapa möjligheter utveckling av landsbygderna.

► Nätverksmöte Nätverket Halva Sverige

I januari genomfördes ett möte inom nätverket Halva Sverige som består av Hela Sverige ska levas fem nordligaste länsavdelningar. Dagarna var väl planerade med ett omfattande program och ett utbyte av erfarenheter mellan länen.

► Kunskaps- och temadagar om platsutveckling med ödehus som verktyg

Att göra ödehus tillgängliga för nya ägare öppnar upp möjligheter för våra landsbygder. Hela Sverige ska leva Kalmar län arrangerade under året två workshops om obebodda hus och tomma lokaler. En workshop hölls under våren och en genomfördes som en del i Landsbygdsdagarna under hösten.

► Samverkansaktivitet Nätverket Syd

Nätverket Syd som består av sju länsavdelningar i sydliga Sverige genomförde en gemensam inspirationsträff i maj månad. Aktuella temafrågor och samarbeten stod på programmet.

► Lokala energilösningar för tryggare lokalsamhällen

Hela Sverige ska leva Skaraborg genomförde i oktober en inspirationsdag i samverkan med Coompanion Skaraborg, Leader Nordvästra Skaraborg och Leader Östra Skaraborg. Inspirationsdagens program syftade till att visa att lokalt engagemang och samarbetsförmåga är framgångsfaktorer för grön omställning.

► Från jord till bord - en serie webinarier

Hela Sverige ska leva Stockholms län har under året genomfört en webinarier serie på temat Från jord till bord. Fem webinarier genomfördes med syftet att sprida kunskaper om hur olika livsmedel produceras i vårt land och då främst ur ett hållbarhetsperspektiv.

► Eldsjälsdagen 2023

Eldsjälsdagen 2023 arrangerades i september av Hela Sverige ska leva Västerbotten tillsammans med Vilhelmina kommun. Dagen vänder sig till eldsjälarna i Västerbotten som brinner för landsbygdernas utveckling och vill utbyta erfarenheter och få ta del av inspirerande exempel.

► Bästerbotten

Projektet är ett samarbete mellan Landskapet Österbotten samt Norrbottens och Västerbottens län som alla tre karaktäriseras av mycket landsbygd och glesbygd. Tillsammans, gränsregionalt, utvecklas nya koncept, lösningar och samverkan för framtiden. Hela Sverige ska leva Västerbotten deltar i projektet.

► Utvärdering Framtidsverkstad Förädlingsmackapären

Genom projektet som genomförs av Hela Sverige ska leva X-ing Gävleborg görs en neutral utvärdering av projektet Förädlingsmackapären med mål att bland annat sprida kunskap om metoden och inspirera till fortsatt arbete med hållbara bygder i Gävleborgs län.

► Krisberedskap

Projektet Krisberedskap var en förstudie på temat civil krisberedskap på landsbygder och genomfördes av Hela Sverige ska leva Kronoberg. Projektet som slutfördes 2023 resulterade i en rapport, Beredskapsbygden - Civil krisberedskap på landsbygder i Kronoberg.

► Lokalt inflytande

Hela Sverige ska leva Göteborgsregionen och Hela Sverige ska levas temagrupp Lokalt inflytande har tagit fram en samling av 21 goda exempel på lokalt inflytande med samverkan mellan civilsamhälle och kommun. Projektet slutfördes under året och utgör en god grund för fortsatt spridning av insamlad erfarenhet och kunskap.

► Stärka regionalt och lokalt

Stärka regionalt och lokalt var Hela Sverige ska leva Norrbottens tvååriga projekt som hade som mål att utveckla en långsiktigt hållbar metod för byar som vill organisera sig. Metoden innebar olika steg i förankring och medskapandeprocesser och skulle bilda ett nätverk mellan de medverkande platserna i projektet.

KOMMUNIKATION.

Riksorganisationen sprider kunskap och information om aktuella frågor, utlysningar, inbjudningar med mera genom att göra regelbundna utskick till länsavdelningarna. En viktig källa till information som sprids är det som länsavdelningarna delger till riksorganisationen för spridning. Flertalet länsavdelningar delger regelbundet aktuell information i regionala nyhetsbrev.

Utse Årets lokala utvecklingsgrupp, Årets landsbygdsutvecklare samt Årets kommun

Det finns många goda exempel i hela landet på grupper, personer och kommuner som på ett extraordinärt sätt verkar för att utveckla sina bygder. Länsavdelningarna är genom goda lokala kontaktnät en viktig källa för spridning om möjligheten att nominera till utmärkelserna Årets lokala utvecklingsgrupp, Årets landsbygdsutvecklare och Årets kommun. Sedan 2021 väljer länsavdelningarna årligen ut en lokal utvecklingsgrupp som de nominerar för sitt län. Genom den lokala förankringen länsavdelningarna har ger detta en bredd av goda exempel, som blir underlag för att utse den nationella vinnaren som senare utses av en utmärkelsekommitté.

KUNSKAP.

Länsavdelningarna genererar viktig kunskap genom egna projekt och genom sin samverkan med lokala grupper och andra. Riksorganisationen bidrar med stöd i arbetet med att ställa samman kunskapen i till exempel tipslistor och handböcker, samt i spridning av goda exempel och metoder. Länsavdelningarna har också en viktig uppgift i att lyfta aktuella frågor till riksorganisationen.

SAMORDNING/SAMVERKAN.

Inom vår organisation finns en stor bredd av kunskap och kompetens och det finns en vilja inom organisationen att sprida denna, men även att fördjupa oss i gemensamma intressen med varandra. Detta sker genom utbyte med varandra mellan styrelsen, länsavdelningarna och kansliet.

Ett forum för samverkan är våra gemensamma möten: ordförandemöten och distansmöten med länsavdelningarna. Vid dessa möten lyfts gemensamma frågor. Mötena kan vara som ett stöd för kunskapsinhämtande inom aktuella frågor men även en inspiration för varandra när länsavdelningar delger varandra om sin verksamhet, projekt, satsningar och samarbeten. Samtliga länsavdelningar har även kontaktpersoner i riksorganisationens styrelse för en enklare dialog och bättre inblick i och stöd till varandras arbete. Styrelseledamöter i riksstyrelsen brukar även delta på möten i olika former som länsavdelningarna anordnar och bjuder in till.

Riksorganisationen sprider kunskap, information och förfrågningar om tips mellan länsavdelningarna. Vid de interna projekt som genomförs av länsavdelningarna med stöd från riksorganisationen eftersträvar vi att kunskap som kommer fram i projekten ska kunna spridas vidare. Riksorganisationen får även in förfrågningar från olika samarbetspartners och projekt där man söker exempel eller kunniga personer inom olika områden. Dessa frågor skickas ofta till länsavdelningarna.

Länsavdelningarna ingår i gemensamma nätverk för utbyte mellan varandra. Ett exempel på detta är de temagrupper som finns inom organisationen. Dessa grupper är frivilliga att ingå i för de inom organisationen som har intresse för en specifik fråga. Innehållet och träffarna styrs av gruppernas deltagare. Riksorganisationens roll är att samordna grupperna och förmedla kontakter genom att tillhandahålla ett register över aktiva grupper och kontaktpersoner. Under året har temagrupperna Agenda 2030, Energi och vindbruk och Lokal utveckling genomfört aktiviteter.

Gemensam IT-infrastruktur

Vår gemensamma IT-struktur för riksorganisationen och länsavdelningarna gör att det digitala arbetet baseras på funktion i stället för person samt att det finns en struktur för backuper och säkerhetsprogram. Det skapar förutsättningar för distansarbete genom tillgång till digitala möten och digitala signeringsmöjligheter. Det säkerställer också att reglerna enligt Dataskyddsförordningen (GDPR) efterlevs genom nytt arbetssätt i ett nytt register.

Utbildningar

Vi genomförde:

- ▶ Två Ny i Hela Sverige- utbildningar
- ▶ En utbildning om nyhetsbrev i Dynamics
- ▶ Projektverkstan

Projektverkstan

Utbildningsprogrammet Projektverkstan som genomfördes under hösten var en satsning för länsavdelningar som vill bli bättre på att söka och driva projekt. Utbildningen bygger på att deltagarna har en projektidé som går som en röd tråd genom programmet. Genom eget arbete och diskussioner i gruppen förädlas idén till en färdig ansökan. Vid utbildningens slut hade deltagarna arbetat fram goda grunder till kommande projekt i länen.

Byalagsförsäkring

Riksorganisationen har fortsatt att hålla med försäkring för våra länsavdelningar och deras medlemmar. Försäkringen omfattar olycksfall för både medlemmar och gäster vid alla sedvanliga arrangemang. Dessutom ingår ansvars-, rättskydds- och en egenomsförsäkring. Kort sagt är det en grundförsäkring som täcker behovet för de flesta föreningarna inom rörelsen.

Foto: Klas Fritzon

LANDSBYGDSRIKSDAGEN 2024.

Landsbygdsriksdagen ska fortsätta att stärka sin roll som Europas största mötesplats för byarörelsen, de som vill jobba med landsbygdsutveckling och lokalt utvecklingsarbete. Landsbygdsriksdagen bidrar till att sätta landsbygdsfrågan på den nationella agendan. Landsbygdsriksdagen är en av de viktigaste mötesplatserna för byarörelsen, politiker, medier och myndigheter för att diskutera ett land i balans, och den självklara plattformen för politiker, myndigheter och organisationer som vill bidra till ett land i balans. Kommande års tema är "Balans - i en ny tid".

- ▶ Sveriges största landsbygdsmöte, Landsbygdsriksdagen, blir en av de viktigaste nationella mötesplatserna för att diskutera ett land i balans.
- ▶ Mötesplats för landsbygdsfrågor (jämför Almedalen, Folk och försvar, Folk och kultur).
- ▶ Nationella partiföreträdare deltar.
- ▶ Landsbygdsriksdagen används som samverkansplattform och nätverksbyggande.

Vår strategi för åren 2020–2025 innehåller följande mål inom detta område:

- ▶ År 2025 har Landsbygdsriksdagen befäst sin roll som en av de viktigaste mötesplatserna i Sverige för alla som vill lyfta frågor om ett land i balans.

Under 2023 genomförde vi följande aktiviteter för att nå målen:

Landsbygdsriksdagen äger rum 24-26 maj 2024 och arrangeras av riksorganisationen och länsavdelningen i Sörmland, som är värd. Det är 17:e gången i ordningen, sedan starten 1989. Fredagen kommer att viggas till inspirationsresor över hela länet, medan programmet på lördag planeras till Nyköping och Rosvalla. Landsbygdsriksdagen äger rum under tre dagar, men arbetet med att skapa god landsbygdsutveckling och god regional utveckling pågår under flera år inför varje evenemang. Ett urval av de aktiviteter som ägt rum under 2023:

Året inleddes med arbetet att ta fram en ny webbplats för Landsbygdsriksdagen. Denna lanserades i maj 2023. En webbplats som ska vara bättre anpassad till behovet och även kunna användas mellan landsbygdsriksdagar för att minnas höjdpunkter, samtidigt som vi blickar framåt mot det som kommer.

Kickoff inför Landsbygdsriksdagen 2024
Foto: Rocco Gustafsson

I februari med en kickoff tillsammans med bland annat besöksmål och kommuner i Hälleforsnäs. Deltog gjorde nästan 100 deltagare och verksamhetsledare Terese Bengard och projektledare Sigrid Larsson var med bland de föredragande.

Under året har vi påbörjat en process för att kunna servera lokal och sömländsk mat under hela evenemanget. Till vår hjälp har vi två kockar som hjälpa oss att utveckla ett sätt att även kunna upphandla och få hög kvalitet på maten även vid stora evenemang, där 700-1000 personer medverkar.

En styrgrupp och flera arbetsgrupper arbetar med att skapa ett relevant och intressant program. I styrgruppen finns riksorganisationen, länsavdelningen i Sörmland och de större finansiärerna representerade.

Länsavdelningen, som är medvärd, har gjort ett stort arbete under året för att planera innehåll och genomförande av de 19 inspirationsresorna som planeras.

Ett flertal besök i Nyköping och ett stort antal digitala planeringsmöten har genomförts under året.

Ett stort evenemang som Landsbygdsriksdagen innefattar också många partnerskap och en god finansiering. Vi har under året inlett kontakt med ett 100-tal potentiella partners. Landsbygdsriksdagen innebär därmed en stor kontaktyta till andra organisationer som driver och berörs av landsbygdsutveckling och lokal utveckling.

De effekter vi hoppas nå på kort sikt är:

- ▶ Medvetenhet om fråga
- ▶ Omvärldsbevakning/analys
- ▶ Kunskapshöjning/kunskapsöverföring
- ▶ Konkret samverkan
- ▶ Ökat nätverkande

De effekter vi hoppas nå på lång sikt är:

- ▶ Hållbara samhällslösningar
- ▶ Innovation
- ▶ Hållbara förändringar

Några bilder från Landsbygdsriksdagen 2022 i Jönköping. Foto: David Wreland

SAMMANFATTNING.

PODDEN – HELA SVERIGE PRATAR.

Under året publicerade vi 2 avsnitt av podden Hela Sverige pratar.

- ▶ **2023-02-11. Hela Sverige pratar med Årets landsbygdsutvecklare, Mette Adolfsson.**

Vi pratar om hur man kan vända kris till kreativitet. Ett återtagande av den lokala identiteten via postadressen ledde sedan till ett flertal lokala utvecklingsprojekt som en lant-handel, café, aktivitetspark, mötesplats, gasolförsäljning, fiberbyggnad och nu ett energiprojekt som ska göra byn självförsörjande för att kunna stå emot kriser. Lyssna på eld-själen Mette i hennes resa och inspireras av Häradsbäcks goda exempel i lokal utveckling.

- ▶ **2023-04-12. Hela Sverige pratar med Årets kommun, Ronneby.**

Vi pratar om hur man lyckas som kommun med att bedriva bra landsbygdsutveckling. Om vikten av ett långsiktigt arbete och god samverkan. Hör hur Ronneby jobbat med kommun-bygderådet och projekt som gjort skillnad. Du får möta både politiken, landsbygdsutvecklare på kommunen och kommun-bygderådet som representerar föreningslivet.

PRESSMEDDELANDEN.

- ▶ **2023-02-21** Varför ska alla departement ligga i Stockholm?
- ▶ **2023-02-22** Magnus Ek slutar som ordförande för Hela Sverige ska leva.
- ▶ **2023-04-19** Nya ordförande för Hela Sverige ska leva.
- ▶ **2023-04-20** Väntetiderna på ambulans ökar mest där de redan är längst.
- ▶ **2023-06-02** Höj ambitionerna för den samhällsomfattande posttjänsten.
- ▶ **2023-08-29** Fyra av tio överväger flytt om skolan läggs ner.
- ▶ **2023-11-23** Erik Berg och Tinna Harling Årets landsbygds-utvecklare 2023.
- ▶ **2023-11-23** Emilkraften i Mariannelundsbygden är Årets lokala utvecklingsgrupp 2023.
- ▶ **2023-11-23** Sollefteå kommun är Årets kommun 2023.

DEBATTARTIKLAR.

- ▶ **Mars** Till minne av den svenska landsbygdspolitiken, Dagens Nyheter
- ▶ **Maj** Reducera inte landsbygdspolitiken till ett statligt extraknäck, Altinget
- ▶ **September** "Skolan måste ses som en del av samhället", Dagens Samhälle
- ▶ **Oktober** "Vilket Sverige vill vi ha?", Dagens Samhälle
- ▶ **November** "Det idéburna bostadsbyggandet driver innovation", Dagens Arena

HELA SVERIGE I SIFFROR 2023.

2 BALANSRAPPORTER.

Balansrapport #9 Blåljus i hela landet.
Balansrapport #10 Skolor i hela landet.

27 AVSNITT.

I vår omvärldsbevakning bygger vi kunskap om Sveriges landsbygder. Det stärker vår förmåga att agera.

1 ny webbplats lanserades under året.

AGENDA 2030

är agendan vi följer för ett hållbart samhälle.

personer från hela Sverige finns i Hela Sverige ska levas styrelse.

FEM TUSEN

lokala grupper utgör grunden för 24 länsavdelningar och en riksorganisation.

9 remissvar har vi gett under året som gått.

9 PRESSMEDDELANDEN

har skickats från vår organisation. Alla fick genomslag.

HELA SVERIGE PRATAR
sände 2 poddavsnitt under året.

23 500 PERSONER
interagerade med vårt innehåll.
Vår räckvidd var under året
118 761 PERSONER.

BLOGGINLÄGG FRAMGENT.

Under 2023 publicerade vi åtta avsnitt i bloggserien Framgent, där vi med hjälp av forskare och andra experter fördjupar förståelsen av viktiga framtidsfrågor.

- **2023-01-31** Bilderna som formar landsbygderna, del 1
- **2023-03-07** Bilderna som formar landsbygderna, del 2
- **2023-03-07** Bilderna som formar landsbygderna, del 3
- **2023-04-11** Livskvalitet i landsbygder – enligt staten
- **2023-05-16** ”Att flytta är inte som att välja ketchup”
- **2023-09-05** Så räddar ni skolan från nedläggning
- **2023-09-14** Social innovation från samtid från framtid
- **2023-10-03** EU och visionen för Europas landsbygder

NYHETSBREVET HELA SVERIGE.

Under året publicerade vi nio nummer av vårt digitala nyhetsbrev som går ut till nästan 4 000 prenumeranter. Här samsas nyheter med lokala, regionala och nationella perspektiv. Vi lyfter till exempel ny kunskap, ställningstaganden vi gjort i debattartiklar och remissvar, exempel att lära av och tipsar om kommande händelser. Tyngdpunkten ligger på verksamhet inom Hela Sverige ska leva – vilket skiljer sig mot Omvärldskollen där vi lyfter tips från media, politik, samhälle och forskning.

REMISSER.

Under året lämnade vi nio remissvar. Det är en relativt tidskrävande insats men bedömningen är att det är prioriterat att lyfta våra perspektiv i formella sammanhang. Under året tog vi också fram en struktur för hur vi svarar, vilket vi bedömer ska bidra till att vi gör det mer tydligt vilka perspektiv Hela Sverige ska leva bidrar med – oavsett vilket sakområde det handlar om.

REMISSER.

Inskickade yttranden 2023	Diarienummer	Skickat till	Inskickat datum
Betänkandet Staten och betalningarna (SOU 2023:16)	Fi2023/01259	Finansdepartementet	2023 10 31
Uppdrag att möjliggöra bättre tillgång till hälso- och sjukvård i hela landet genom främjande av etablering i glesbygd (Ds 2023:23)0	S2023/02208	Socialdepartementet	2023 11 01
Betänkandet Värdet av vinden - Kompensation, incitament och planering för hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften (SOU 2023:18)	KN2023/03016	Klimat- och näringslivsdepartementett	2023 09 11
Frågor om dagens och framtidens utmaningar på konnektivitetsområdet	Fi2023/01693	Finansdepartementet	2023 08 21
Skatteverkets föreskrifter och allmänna råd till förenklade fastighetstaxeringen av småhusenheter 2024 - FFT 24	8-2131439 8-2059441 8-213413 8-2059467 8-213413	Skatteverket	2023 06 09
Nulägesanalys av enskilda vägar med inriktning på skogsbrukets transporter	2022/4821	Skogsstyrelsen	2023 02 08
Betänkande av postfinansieringsutredningen SOU 2023:4	Fi2023/00486	Finansdepartementet	2023 06 02
Europeiska kommissionens förslag till förordning om gigabit infrastruktur (KOM(2023)94)	Fi2023/00171	Finansdepartementet	2023 05 31
Förslag till ändrade föreskrifter om investeringsstöd och projektstöd	23.1.16 -00505/2023	Jordbruksverket	2023 08 12

ÖVERSIKT STYRDOKUMENT.

STADGAR			ALLA
► Grundfundament för verksamheten			
Namn och vision Hela Sverige ska leva	Syfte Verka för goda villkor i hela landet, en god landsbygdsutveckling och en god balans mellan stad och land.	Verksamhetsidé Föreningen ska stärka lokala utvecklingsgrupper och andra medlemmar, som har lokal utveckling och landsbygdsutveckling till uppgift, för att hela Sverige ska leva. Verksamheten ska ge en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling i hela landet. Hela Sverige ska leva arbetar ur ett lokalt perspektiv genom att stärka samverkan mellan lokala utvecklingsgrupper, medlemsorganisationer, kommun- och länsavdelningar/länsbygderåd samt myndigheter, organisationer och andra intressenter. Hela Sverige ska leva arbetar nationellt och internationellt för att stimulera erfarenhetsutbyte, sprida goda exempel, bilda opinion och påverka politiken.	
STRATEGI			ALLA
► Långsiktig plan – Identitet samt strävansmål (Komplement till syfte och verksamhetsidé)			
	VI VILL!	VI ÄR!	
VERKSAMHETSPLAN OCH BUDGET			ÅRSMÖTE
► Ettårig plan – VAD SKA VI GÖRA (för att uppnå syfte/mål) med vilka resurser			
		► Vad vi ska göra? ► Budgetpåverkande aktiviteter ► Beslutade (budgetpåverkande) projekt	
AKTIVITETSPLAN			KANSLI/ LÄNSAVD
► Ettårig arbetsplan – HUR SKA VI GÖRA (för att uppnå syfte/mål/VP) VAR OCH NÄR?			
AKTIVITETSBUDGET			KANSLI/ LÄNSAVD
► Specificerad budget för olika aktiviteter till exempel kommunikation, projekt, eller personal			
UPPFÖLJNING			ALLA
► Årsredovisning (verksamhet och budget) på årsmöte			

UNDERSKRIFTER.

2024-04-26

Erik Eriksson (Arvika)
Styrelseordförande

Irene Oskarsson (Aneby)
Styrelseordförande

Jenny Bräslin (Los)
Styrelseledamot

Helena Dahlström (Tidan)
Styrelseledamot

Peter Eklund (Nyköping)
Styrelseledamot

Richard Granberg (Stockholm)
Styrelseledamot

Peter Jansson (Åre)
Styrelseledamot

Emilia Rapp (Fränsta)
Styrelseledamot

Magnus Strömberg (Fredrika)
Styrelseledamot

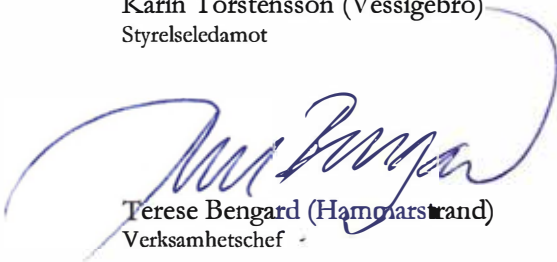
Veronica Stålered (Kalmar)
Styrelseledamot

Karin Torstensson (Vessigebro)
Styrelseledamot

Lars Westerlund (Kusfors)
Styrelseledamot

Terese Bengard (Hammarstrand)
Verksamhetschef

Hela Sverige. 1572

HELA
SVERIGE.

*Hela Sverige
ska leva!*

HELA SVERIGE SKA LEVA
www.helasverige.se

Telefon: 010-489 13 50
E-post: info@helasverige.se

